17 İLKKANUN PERŞEMBE 1942 SAYI: 3886

Ankara sonbahar yarışla- MÜŞTERAK BAHİSLERİNE İŞTİRAK KUPONU Bir kupon 1 liralık bir bilet siparişine yarar

ON ÜÇÜNCÜ HAFTA

HABER

AKŞAM POSTASI

1943 HABER MİLLİ PİYANGO ORTAKLIĞI Kupon No. 6

İNTİKAM 200 kuruşluk bir roman 90 kuruşa Kupon No. 7

HER YERDE 5 KURUŞTUR * POSTA KUTUSU: 214 — İSTANBUL ADRES: ANKARA CADDESİ VAKIT YURDU — İSTANBUL TELEFON: YAZI İŞLERİ: 23872 İDARE: 24370 * SENE: 12

Yalnız 14 vilâyetimiz 406 milyon lira vergi veriyor

Millî Şef İnönü busabah şehrimizi şereflendirdi

İnönü bu sabah vilâyete gelerek varlık vergisi çalışmaları üzerinde alâkadarlardan izahat aldılar

Millî Şefimiz, Beşiktaşdaki Kızılay Aşevini de ziyaret ettiler

Reisicümhurumuz Milli Şef İsmet İnönü dün saat 17,35 de Ankaradan şehrimize müteveccihen hareket buyurmuşlardır. Milli Şefimiz istasyonda Meclis Reisi, Başvekil, Vekiller, Meb'uslar ve hükümet erkânı tarafından hararetle uğurlanmıştardır.

Reisicümhurumuz bu sabah şehrimizi şereflendirmişler ve saat 9 da refakatlerinde mutad zevat olduğu halde İstanbul vilâyetine gelerek makamda bir müddet meşgul olmuşlardır. Milli Şefimiz, muhtelif işler arasında alâkadarlardan varlık vergisinin İstanbula ait hususları hakkında da izahat almışlar ve öğrendiğimize göre, şimdiye kadar sarfedilen mesaiden memnun kaldıklarını beyan buyurmuşlardır. Reisicümhurumuz, bir aralık, nezdlerine eski İstanbul defterdarı Şevket ile yeni defterdar Faik'i da kabul buyurarak kendilerine muhtelif sualler tevcih etmişlerdir.

Reisicümhurumuz, vilâyette yarım saat kadar meşgul olmuşlar, tamir edilen salonları gözden geçirdikten sonra 9,25 de buradan ayrılmışlardır.

Milli Şefimiz, bu temasları esnasında Kızılay müesseselerinin vaziyet ve faaliyetleriyle de yakından alâkadar olmuşlar ve vilâyetten sonra otomobilleriyle Beşiktaşa giderek Sinan Paşa camii içindeki imarette kurulan Kızılay aş evini ziyaret etmişlerdir. İsmet İnönü, buradaki çalışmaları da takdir buyurarak alâkadarlara iltifat ve direktiflerde bulunmuşlardır.

İstanbul bu vazifeye 330 milyon liralık bir şeref rakkamile iştirak ediyor

Muhtelif mükelleflere tarhedilen miktarlar

İstanbul belediyesi tramvay ve elektrik idaresi 674000 lira, Halil Ali Bezmen 1.500.000, Barjilây Benjamen 2 milyon, Lâster Zilberman 1 milyon, Dilber zadeler 1212000, Türk tiyatro şirketi 650.000, Jak ve İzak Salamon biraderler 1 milyon, Çikvaşvili ve ailesi (Mihail, Davit, Simon, Yakop) 1600000, Şekerciyan bir milyon, Vahan Dikiciyan ve şürekâsı bir milyon, Mihran Ohanyan bir milyon, Mustafa - Ahmet Çanakçalı 500000, Hasan Tahsin ve Hüsnü Aker kardeşler 400.000, Süha Fazıl 350000, Feridun (paşa) 350000, B. H. Kori bir milyon, Mustafa Topçuoğlu 275000, Burla biraderler 600000, İsak Tarnapol 500000, Zeki Kehribar 500000. lira.

Agop Mihalyan 400000, Mehmet Karamancı 100000, Tevfik ve Beşir Tatari 100000, Avram Mazon ve Salamon Boton Kollektif Şirketi 105000, Katalan biraderler 120 bin, Renker kardeşler kollektif şirketi 105 bin, Yunus çimento fabrikası 200.000, Taranto mahdumları 150,000 Salamon Behnuares 150,000, Nahme Pesah 200,000, Fikret Bayraktaroğlu ve şürekâsı 60.000, Suraski mahdumları 750 bin, Talât Terci 80 bin, Kitapçı Semih Lûtfi 90.000 Kanaat Kitaphanesi sahibi İlyas Bayar 450 bin, Yakup Bayar 150.000.

Sucukçu Apik 50 bin, Kendir ve keten sanayi Türk Anonim şirketi 80 bin, Suren Poladyan 179 bin, Layboviç 150 bin, Sahibinin sesi 600 bin, Narlıyan Lûtfiyan 1,000,000, Salamon Beha 120 bin, Şark Deri Şirketi 330 bin, Vidman ve şeriki 225 bin, Turyağı Şirketi 150 bin, Kirkor Zangoçyan 300 bin Sokoni Vakum 332 bin, Şalom biraderler 1,000,000, Çikolatacılık ve şekercilik şirketi 150 bin, Bohor Uzyel Peres 200 bin, Millî Asürans 260 bin, Evliya zade Nureddin 25000.

Hırdavatçı Mitad Karabetyan 100 bin, Tumik Gesaryan 800,000, Hırdavatçı Ayaş 600,000 lira varlık vergisi verecekledir.

İrat sahiplerinin varlık vergisi

İstanbulda gayrimenkullere tahakkuk ettirilen varlık vergisi mükelleflerinden bir kısmının isimleri de şunlardır:

Onnik Verter 20 bin, Edina Narlıyan 50.000, Serkis Kmaciyan 100 bin, İlyas Bayer 30.000, Alâeddin 70 bin, Alber Siyon oğulları 74 bin, Sümerbank 140 bin, Emlâk bankası 34 bin, Baker 22 bin, Alış 20 bin, Alalemci - Yan 50 bin, Dimitri Damla ve saire 40 bin, yalnız Damla 40 bin. Emlâk şirketi 25 bin, Fevzi Atabek 30 bin, Kamer Atabek 3 bin, Mehmet Ali Abut 80 bin, Mardiros Agopyan 100 bin, Şirketi hayriye 18.500, Yedikule Ermenihastanesi 30 bin, Balıklı Rum hastanesi 69 bin, Denizbank 6.000 Cumhuriyet merkez bankası 12 bin, Agip tahtaburunyan 40 bin, Abdurrahman Abut 80 bin, Fatma Kozluca 50 bin, Serpuhi Miskteyan 20 bin, Ve. İ Alemdar 20 bin, Aznif Yusufyan 30 bin, Şark Türk Anonim Sigorta şirketi 25 bin, İstanbul umum sigorta şirketi 32.500, Asikürasyon sigorta anonim şirketi 13 bin, Gat Franko 23 bin, Hakkı Tecim 25 bin, bayan Seniye 80 bin, Leonida Demanogos 50 bin, Nafiz Kâzım Erat 20 bin, Sunullah Hamdi 50 bin, Alber Masat 30 bin, Edvart Hasat 30 bin, Santiyan Petro 25 bin, Ziya Kuntay 30 bin. Lafosiyer sigorta şirketi 30 lira ödiyeceklerdir.

Yusuf İzzettin veresesi 150 bin, Hamopulos M. Nuri Can 200 bin, Hamopulos 205 bin, Karagözyan 25 bin, Hayri İpar 16 bin, Tevfik Âmir 10 bin lira vereceklerdir.

(Diğer malûmat 3 üncü sayfada)

14 vilâyetimizin vereceği rakamlar

İstanbul	330 000 000
İzmir	26 701 766
Ankara	16 658 800
Bursa	9 303 874
Adana	8 500 000
Mersin	6 173 206
Hatay	3 235 140
Samsun	1 311 580
Muğla	444 000
Edirne	841 800
Aydın	1 381 619
Kayseri	745 000
Tekirdağ	576 000
Mardin	281 951
	406 154 736

Her akşam:

Varlık Vergisi

Hüseyin Cahid YALÇIN

ŞEHRİMİZDE sabırsızlıkla beklenen varlık vergisi listeleri ilân edildi. Listeleri uzaktan görünce hasıl olan intıba bunların umumiyet itibarile mutedil ve insaflı olduğu kanaatidir. En ağır vergilere maruz bulunan bazı vatandaşların gazetelerde gördüğünüz beyanatları memleketin içtimai terbiyesi ve ahlâki seviyesi namına büyük memnuniyetle karşılanacak bir olgunluk nümunesi addolunabilir. Bu vatandaşlar kendilerinin mühim bir fedakârlığa katlanacaklarını söylemekle beraber vatanın hayır ve selâmeti uğrunda bu vazifeyi seve seve ifa edeceklerini ilâve etmişlerdir.

Varlık vergisi içtimai hayatımızın üzerinde hakikaten iyi bir tesir yapacak ve ortadaki ağır havayı kaldıracaktır. Çünkü memlekette maişet zorluğunun verdiği ıztırap milyonlarca halkın hayatını tahammül edilmez bir şekle sokarken bu geçinme pahalılığının en birinci müsebbibi gibi herkesin gözüne batan ve her türlü mutedil had ve nisbet haricinde bir servet toplayan bir kısım halkın mevcudiyeti refah ve lüksü pek çok mülâhazalara yol açmak zaruriydi

harbin yarattığı gayritabi'i vaziyet bazı tüccar ve esnaf için bir büyük ikramiye teşkil etmişti. Elinde herhangi bir stoku bulunan bir tüccar veya dükkânı rüyasında bile görmediği nisbette bir kâra konuyu. Eğer bunlar tabii zamanlardaki meşru kazançlarile iktifa etselerdi hattâ gayritabii şartların mazur ve muhik göstereceği bir yükseliş hududu içinde kalsalardı bugünkü pahalılıktan eser görülmezdi. Amerikada hükümet fiyatlar için bir tavan tesis etmiştir. Bu bizim bildiğimiz narhtır. Ondan yukarı bir mal satmağa hak yoktur. Fakat gene Amerikada bir çok eşyada tüccarlar ve esnaf bu narhtan yani hükûmetin

(Arkası sayfa 3 sütun 5 de)

Tunusta

İki taraf yeni çarpışmalara hazırlanıyor

Almanlar Marsilyadan Tunusa asker geçiriyorlar

Londra, 17 (A.A.) — Tunusta durgunluk var. Her iki taraf yeni çarpışmalara hazırlanmaktadırlar. Bu cepheden, başka yeni haber alınamamıştır.

Alman hava kuvvetlerinin dağılmıya yüz tuttuğu sanılmaktadır. Bu uçakların birçoğu Rus cephesinden buraya nakledilmiş bulunmaktadır.

Cezayir, 17 (A.A.) — Tunusta havalar düzeldiğinden dolayı, yakında büyük ve şiddetli tank muharebelerinin cereyan edeceği sanılmaktadır.

Bern, 17 (A.A.) — Tunusta hava hâkimiyeti el'an Almanların elinde bulunmaktadır. General Nehring kuvvetleri demiryolunu ve bütün yolları hâkimiyetelri altında tutmaktadırlar.

Madrit, 17 (A.A.) — Cezayirden alınan telgraflarda Tunusun cenubunda büyük hareketler yapılmakta olduğu bildirilmektedir. Sus, Sfax ve Gabes'e birçok ufak vapurlar gelmektedir. Sahil boyundaki yolda arabalar, karınca gibi kaynamaktadır.

Söylendiğine göre Fransada Almanlar Kuron burnu ile Röne

(Arkası sayfa 3 sütun 6 da)

Kurban Bayramı

Yarın Kurban Bayramıdır. Sayın okuyucularımızın bayramlarını şimdiden kutlar ve memleketimizin sulh, sükûn ve birlik içinde çok bayramlar idrâk etmesini dileriz.

Bayram münasebetiyle gazetemiz yarınki cuma, cumartesi ve pazar günleri çıkmıyacak, pazartesi gününden itibaren tekrar neşir vazifesine devam edecektir.

At yarışları

Bahsi müşterekiere iştirak eden okuyucularımıza

At yarışlarının son haftası bayrama rastlıyor. Gazetemiz bugünlerde intişar etmiyecektir. Fakat bahsi müşterek bilet siparişleri kabulüne bayramın birinci cuma -yani yarın, saat 13 de başlanacak cumartesi günüyle pazar günü saat 11 e kadar devam edecektir.

Yalnız kazananların paraları, her hafta pazartesi günü yapılırken bayram münasebetiyle bu hafta salı günü tediye edilecektir.

İki feci cinayet

BİR ADAM KARISINI ÖLDÜRDÜ VE KIZINI DA AĞIR YARALADI

Bir kadın da çocuğu kuyuya atarak boğdu

Dün gece, Bakırköye bağlı Safra köyünde feci bir cinayet işlenmiş, birisi karısını öldürmüş, kızını yaralamış, kendisi de kaçarken vurulmuştur. Hâdise şöyle cereyan etmiştir:

Safraköyünde oturan Nurettin adında birisi, bir müddet evvel, karısı Ayşe ile aralarındaki geçimsizlik yüzünden ayrılmış, karısı kızı Gülsümü kocasının yanına bırakarak ayrı oturmağa başlamıştır. Fakat geçenlerde kızı Gülsüm hastalanmış ve dün gece kadın çocuğunu görmek üzere Nurettinin evine gitmiştir.

Nurettin karısının geldiğini görünce, kendisine yalvararak artık barışmalarını, ve tekrar beraber oturmalarını rica etmiştir. Kadın kabul etmemiş, bunun üzerine hiddetlenen Nurettin tabancasını çekerek karısına üç el ateş etmiş ve cansız olarak yere sermiştir.

Bu sırada ateşler içinde yatakta yatan Gülsüm annesini kurtarmak için babasının üstüne atılmış, gözleri kararan adam bu sefer de elindeki tabancanın kabzası ile kızının başına şiddetle vurmuş, kız da kanlar içinde yere yuvarlanmıştır. Nurettin bundan sonra yaptığına pişman olmuş ve kaçmak için kapıya doğru koşmuşsa da ayağı takılarak yuvarlanmış, bu sırada tabanca da ateş almıştır. Çıkan

(Arkası sayfa 3, sütun 6 da)

ÜSTAD

Hüseyin Cahid Yalçın

Afrika
İngiltere
Amerika

Seyahatlerini anlatıyor. Bayramtatilinden sonra HABER okuyucuları bu alâkalı mevzuu HABER sütunlarında bulacaklardır.

Sekizinci ordu

Elageylânın 320 kilometre batısında bir noktaya vardı

Kahire, 17 (A.A.) — Sekizinci İngiliz ordusu Romel kuvvetlerinin peşinde sür'atle ilerlemektedir.

Müttefik kuvvetleri şimdi epeyce batıda bulunmaktadırlar.

Kahire, 17 (A.A.) — Kolumbiya radyosunun harp muhabiri, şimdi İngiliz kuvvetlerinin Elâgeylânın takriben 320 kilometre batısında bir noktaya varmış olduklarını bildirmektedir.

Beyrut, 17 (A.A.) — Romel kuvvetlerinin ardcıları ile İngiliz kuvvetleri arasında dün bir hafif çarpışma vukua gelmiştir. Bu çarpışma esnasında İngilizler bir miktar esir almışlardır.

İlmî bahisler

Ticaret ilimleri tarihinin muhtelif şekilleri

Serbest ticaret devreleri ve kendi kendine tahsil

GERÇİ bu şekillerin en esası, bundan evvelki yazımda sayısının ihtiyaç derecesinde çoğaltılmasına lüzum göstermiş olduğum Ticaret mektepleri ise de, herkesin işi ve hali ticaret mektebine devama elverişli olmadığı gibi ticaret mekteplerinin açılması da masraflıdır. İstendiği kadar kolay olamaz. Halbuki serbest ticaret devrelerinde, haftada iki ve üç defa, günün müsait vasıtalarında birer veya ikişer saat ders gösterilebilir Bu itibarla esnaf ve tüccar ve halktan arzu edenler buraya kolaylıkla devam edebilirler. Ticaret liseleri olan yerlerde bu devreleri açmak pek kolaydır, zira hoca bulmakta güçlük çekilmez ve az masrafla olur.

Bu devrelerde, muhasebe, ticaret aritmetiği, ticari malûmat, ticaret hukuku, ticaret coğrafyası, iktisat ilmi kabilinden bilgiler gösterilir ve büyük faydalar temin edilebilir.

Bizde, bu devreler, meşrutiyetin ilk senelerinde, ticaret mektebi müdürlüğünde bulunduğum zaman, akşam dersleri halinde açılmış ve çok güzel neticeler vermişti. Müdavimlerden bazısı derslerden okadar zevk almışlardı ki, daha sonra, lâzım gelen fedakârlıktan geri kalmıyarak ticaret mektebine talebe olarak kaydolunmuşlar ve hattâ üç derecedeki mekteplerde sıra ile tahsil görerek yüksekten şahadetname almağa bile muvaffak olmuşlardı. Umumi harbin zuhuru bu devrelerin devamına engel olmuştu.

Birkaç sene evvel, bu devreler, yine ticaret mektebine merbut olarak açılmıştı, lâkin sonra tekrar kapandı. Geçen sene, gazetelerde bu devrelerin açılacağını memnuniyetle okumuştuk, fakat açılmadı.

Fikrime göre, ticaret zihniyetinin gereği gibi inkişaf ettiği şu sırada, bunların hemen ihyası mühimdir. Ankarada, İzmirde ve diğer ticaret lisesi bulunan yerlerde hemen iş tatbik sahasına konulabilir. Hele İstanbulun Sultanahmet, Beyoğlu, Kadıköy ve Beşiktaş semtlerinde serbest devreler açılsa. devam edecek hevesli bulunacağında şüphem yoktur.

Ecnebi memleketlerin her birinde bu devreler muntazaman açılmış bulunuyor. Halbuki, şâyanı dikkattir, ekseri Avrupa memleketlerinde, değil yalnız bu devreler, hattâ ticaret mektepleri bile ticaret odaları tarafından açılmakta ve idare edilmektedir. Bu cihet, bilhassa, İstanbul ticaret ve Sanayi odamızın nazarına arzederim.

Diğer taraftan, halk dershanelerinde, lisanın yanıbaşında, hiç olmazsa, defter usulü ile ticaret aritmetiği dahi göstermeğe himmet edilse, zannıma göre pek büyük bir hizmette bulunmuş olur

Ticaret tahsilinin üçüncü bir şekli de kendi kendine yazılmış, kitaplara baş vurarak öğrenmektir.

Gerçi tahsilin başlıca usulü bir öğretmenden ders almaktır. Ticaret mektepleri ve serbest ticaret devreleri açılmasını temenni etmekliğimizin sebebi de budur. Lâkin bunlar, bulunmıyan yerlerde açılıncaya kadar halkın ve açılmış yerlerde dahi mektep ve devreye devam edemiyenlerin ticaret ilimlerini öğrenebilmek için yapabilecekleri şey, ticaret kitaplarını alıp okumaktır. Azim sahipleri, bu sayede, pekâlâ maksatlarına varabilirler. Tecrübe ile biliyorum ki, ilk tahsili bile ikmal etmemiş olan birisi ameli usulü defteri kitabını dikkatle okuyarak muhasebe ilmini öğrenebilmiş ve bir şirketin muhasebeciliğine tayin olunmuştur. Büyük Napolyonun başkumandanı general Druonun aslen fakir bir fırıncının oğlu olduğundan liseye devam edemediğini, fakat kitaplarını okuyarak birçok lise mezunlariyle birlikte (Sen Sir) askeri mektebinin gayet ciddi olan duhül müsabaka imtihanına girebildiğini ve muvaffak olduğunu tarih sütunlarında okuyoruz. Evet, tahsilde, kitapların oynadığı rol çok mühimdir. Ancak, kolay netice alabilmek için, bu yolda halkın anlıyabileceği tarzda açık yazılmış kitaplar bulunmalıdır. İşte ticaret ilimleri mütehassıslarının yalnız talebeye mahsus değil, halk için dahi kitaplar neşretmeleri şükran ile karşılanacak bir hizmet olur. Halk bu kabilden mevcut olan ve peyderpey neşrolunacak kitaplar okuyarak muhtaç oldukları bilgileri elde edebilirler.

Profesör, K. Kömürcan

ŞEHİRDEN MEMLEKETTEN

Memurlar Kooperatifi

Bayramdan sonra geniş mikyasta erzak tevziatı yapacak

Dün şehrimizde memur, emekli, dul, ve yetimlere yapılmağa başlanan ucuz şeker tevziatı dün öğleden evvel hemen her tarafta durmuştur, Buna sebep şekercilerin az miktarda şeker almış olmalarıdır. Yalnız tevziata dahil bulunan iki bakkal ikişer sandık şeker almışlar, şekerciler hemen hemen beşer sandıktan yukarı çıkamamışlardır. Bu miktar da kısa bir müddet zarfında hemen tevzi olunmuştur. Dün öğleden sonra tevzi merkezi yapılan şekerci ve bakkallar gene şeker almışlardır. Tevziata bu sabah ayni mahallerde tekrar devam edilecektir.

Diğer taraftan bayramertesi kooperatif diğer gıda maddeleri üzerinde geniş mıkyasta tevziata başlamak kararını vermiştir. Memurlar kooperatifinin 150,000 liralık bir sermayesi teraküm etmiştir. Bu sermaye ile Bayram üstü kuru sebze alınarak Memurlara tevziat yapılacaktır.

Pamuklu mensucat tevziatı

Yerli Mallar Pazarları tarafından başlanacak ikinci tevziata ait pamuklu mensucat koponları mahalle birliklerine dağıtılmıştır.

Sayın halkımızın bağlı bulundukları birliklere müracaat ederek kuponlarını almaları ve bu kuponlar üzerinde yazılı numaralara göre Yerli Mallar Pazarları tarafından ilân edilecek günlerde istihkaklarını alabilecekleri tebliğ olunur.

İaşesi hükûmetçe temin olunanlar

Ayrıca ucuz eşya tevziatından istifade edemiyecekler

16-12-1942 T. II tebliğe ektir:

Hükûmetçe ekmek ve ekmeklik hububat vesait eşya maddelerin dağıtılması hakkındaki talimatnamenin ikinci maddesinde (Hususi kanunlarına göre aynen veya nakden nefer tayini zammı alanlarla iaşeleri Devletçe temin edilenler) in bu tevziattan istifade edemiyecekleri tasrih edilmiş ve şeker tevziatının da bu esaslar dairesinde yapılması talimatnamenin şeker tevziatına ait olan 16-20 inci maddelerini değiştiren ek talimatename hükümler iktizasından bulunmuş olduğundan bu madde şümulüne girenlerin şeker tevziatından istifade edemiyecekleri ve hilâfında hareket edenler hakkında Millî Korunma kanunu hükümleri dairesinde takibat yapılacağı tebliğ olunur.

Mahkemelerde

Çocuk hırsızı kadınlar

Kadının eski kocasının evine gitmişler, ikinci karısını dövmüşler ve korkup helâya kapanan 6 yaşındaki çocuğu da otomobile koyup kaçırmışlar...

Suçlular iki kadın ile bir erkekti. Fakat mahkemeye yalnız bir tanesi gelmişti. Bu çok şık ve şıklığı nisbetinde de göz kamaştırıcı bir kadındı.

Kenarları yukarıya doğru kıvrık, çok geniş siyah bir şapkayı başının sağ tarafına iliştirmişti. Sırtında güzel bir palto vardı. Ayakkabıları da en aşağı 40 liralıktı. Gayet iyi boyanmıştı. Bilhassa koyu renk ruj yüzüne çok iyi gitmişti. Yine beyaz tenli, iri siyah gözlü kumral saçlıydı.

Mahkeme huzuruna ilk defa çıktığı asabi hallerinden ve mahcup tavrından anlaşılıyordu, Fakat elindeki çantanın ne günahı vardı ki, bunu mütemadiyen evirip çeviriyor, kapağını açıyor, içini karıştırıyor, tekrar kapatıyor, sapını çekiyor, kenarını mıncıklıyordu.

Adının Atiye oldağunu, Harbiyede oturduğunu ve evli bulunduğunu söyledi.

— Haneye zorla taarruzdan, dövmekten, çocuk düşmesine sebep olmaktan ve çocuk kaçırmaktan maznunsunuz. Ne diyeceksiniz?

Kadın silkindi, ayak değiştirdi ve titrememesi için pek güçlük çektiği incecik sesiyle:

— Hayır, dedi. Kabul etmiyorum. Benim hiçbir şeyden haberim yoktur Ben suçlu değilim.

— Size suçlu diyen yok zaten. Yalnız maznunsunuz. Hâdise nasıl oldu, anlatınız!

— Efendim, bu Sadiye arkadaşımdı. Kendisi evvelce evliymiş ve kocasından da bir çocuğu varmış.

— Arkadaşımdı diyorsunuz, sonra da evliymiş, çocuğu varmış diyorsunuz. İnsan arkadaşının evli olduğunu falan bilmez mi?

— Bilir amma, bununla ben ancak, bir buçuk aylık arkadaştım. Daha evvelini bilmiyordum. Eğer bilseydim, böyle bir kadınla arkadaşlık eder miydim?

Bir gün bana yalvardı, yakardı:

— Çocuğum var, gidip görelim, şunu dedi.

— Kendisi neye yalnız gitmiyormuş!

— Ne bileyim ben, utanıyormuş. O kadar rica etti ki, nihayet razı oldum, ertesi günü yanında "arkadaşım" diye tanıttığı Arslan adında birisiyle evime geldi. Meğer bu Arslan da yeni kocası değil miymiş Bunu da sonra öğrendim.

Neyse, bir otomobil tuttum, hep beraber Mecidiyeköyüne gittik. Sadiyenin gösterdiği evin önünde durduk. Kapıyı ben çaldım. Bir küçük çocuk açtı, Saadet:

— İşte çocuğum Semih budur, dedi.

İçeriden bir kadın:

Kimdir o, diye sesleniyordu.

Ben:

— Biz geldik! Dedim. Kadın:

— Buyurun! Demeğe kalmadı, Saadet çocuğu kaptığı gibi otomobile attı. Ben kaçırmak istediğini bilmiyordum. Olan olmuştu bir kere. Otomobile bindik, geldik.

— Çocuğu kaçıracağını bilmiyordum, diyorsunuz. Pekâlâ bunu kabul edelim. Fakat Saadet çocuğu otomobile kaçırınca siz ne diye yine otomobile bindiniz? Dönüp gittiniz Demek sizin de işde iştirâkiniz var.

— Hayır efendim, otomobili ben tutmuştum. Onunla gitmeğe mecburdum.

Anlaşılıyordu ki, Atiye evirip çevirip işi tevile çalışıyordu.

— Fakat ilk verdiğiniz ifadede "ben Sadiyenin çocuğunu alırım, dedim. O gün beraberce gittik. Kapıyı çocuk açtı. Çocuğu aldım ve otomobile koyarak götürdük." demişsiniz. Şimdi de böyle diyorsunuz.

— Hayır, hayır, ben böyle ifade vermedim. Yalandır, bunlar.

— Zabıt yalan olur mu?

— Yahut da ben ne söylediğimi bilmemişim. Zira o gün o kadar şaşkın, telâşlı bir haldeydim, ki ne yazdıklarını okumadım bile.

— Peki hangisi doğru şimdi.

— Burada anlattıklarım doğrudur.

— Pekâlâ oturunuz.

Şahitler çağrıldı. Fakat hiçbirisi gelmemişti. Müddeiumumi muaviniyle Atiyenin avukatı evvelce alınmış ifadelerinin okunması ile iktifa edilmesini istediler. Mahkeme de bunu kabul ederek şahitlerin ifadelerini okutturdu. İlk okunan ifade, Saadetin eski kocasının karısı Ayşe idi. Şöyle diyordu:

— Ben Salâhaddinin ikinci karısıyım. Salâhaddinin ilk karısından 6 yaşında Semih adında bir çocuğu vardır. O gün kapı çalındı. Çalan Atiye imiş. Saadetle bir erkek de otomobilde bekliyorlarmış. Çocuk bunları görünce korkmuş, helâya kaçmış, kapıyı da arkasından kilitlemiş.

Ben çocuğun bağırmasından işi anladım. Hemen yukarıdan aşağıya koştum. Fakat beni de dövdüler ve çocuğu alıp gittiler."

İkinci okunan ifadede Huriye adında bir kadınındı. Huriye de şöyle diyordu:

NİHAT ŞAZİ

(Arkası sayfa 3, sütun 6 da)

HADİSELER VE TARİH

ŞAMİL HAKKINDA...

— 2 —

ŞİMALİ Kafkasyanın millî kahramanı Şamil hakkındaki makalede bu adamın şahsiyeti hakkında verilen hükümlerin gayet yerinde ve doğru olduğunu her şeyden evvel kabul ediyoruz. Bu cihetin gerçekten kuvvetle tahlil olunmasına mukabil yanlış olan bilgiler üzerinde duruyoruz:

Şamil, Türkler arasında Şeyh Şamil diye meşhurdur; halbuki onun kendi memleketindeki şöhreti İmam Şamildir. Buradaki İmam kelimesi devlet reisi manasınadır. Millî hareketlerde İslâm dininin tesiri başta ve büyük ölçüde olduğu için milletin başına geçen adam da, namazda cemaatin başına geçen adama verilen unvanla anılmıştır; netekim garplı muharrir ve müelliflerin eserlerinin pek çoğunda bu unvan kullanılmıştır. Biz imam Şamilin doğum tarihini 1898 değil, 1797 olarak tesbit ettik. İstanbulda bulunan oğlu, torunları ve diğer akrabaları da bunu teyid etmektedirler. Makalede, doğduğu köy Himri diye yazılmıştır; aslı Gimridir. Bu köy Dağıstanda Kumuk Türkleri ilinde olan ayıp Avarın denilen mıntakadadır; Şamil de "Avar" lardandı. Kumuk Türkçesini de, diğer Türkçelerden herhangi birini de bilmezdi. Ana dili olan Avarcadan başka çok güzel Arapça konuşur, okur ve yazardı. Şamil hakkındaki izah doğrudur; ancak şunu da ilâve edelim ki asıl adı Aliydi: fakat pek zayıf olduğu için bu ismin uğursuzluğuna hükmolundu ve altı yaşlarında iken adı değiştirildi. Babasının lâkabı Demrau değil, Dengâdır; çevik, atik manasına geldiği söyleniyor; bir rivayete göre de dabağ demektir. Şimali Kafkasyada herkesin mutlaka bir aile adı vardır. Mehmet ismi de orada Muhammad şeklinde söylenir; tarihî yazılarda isimleri yerli lehçe ile zikretmek lâzım gelir.

Şamilin bütün Dağıstanı gezerek kendisine ehil müstedir hocayı aradığı hakkındaki iddia, yerinde değildir; kendi köyünde ve civarda başka bir köyde okuduğu hocasının adı Saitti; gayet serbest fikirli, hattâ sarhoş olmaktan çekinmiyen bir adamdı. Gazi Muhammad daha sonra onun evini basmış, içkilerini döktürmüş, kendisi de kaçmıştır; onun bu hareketini Şamil takdir etmiştir; demek ki ruhi asaletini ve millî gururunu hocalarından değil yaratılışından ve muhitinden, o zamanki hayatın zaruretlerinden almıştır.

Dağıstanın ilk imamı yani devlet reisi olan Gazi Muhammad yahut Gazi Molla, Şamilin üstadı değil, kendisinden üç dört yaş büyük mektep arkadaşı, köylüsüdür, Rus ordusundan kaçan kurmay subaylarının Şamile askerlik dersi verdikleri iddiası tamamiyle uydurmadır. Gazi Mollanın onu hac için gönderdiği hakkındaki malûmat da aynı mahiyettedir. Şamil Ruslara esir düşüp de oğullarını rehin bırakarak Mekkeye gittiği zamana kadar anavatandan asla ayrılmamıştır.

İzahlarımıza yarın da devam edeceğiz. KADİRCAN KAFLI

Çiçek vakalarını ihbar ediniz

Çiçek hastalığına karşı mücadelede en büyük silâh hastaları tecrit ve aşı tatbikidir.

Hastalık mihraklarını vaktinde haber almak çok mühimdir. Umumi hıfzıssıhha kanunu hükümlerine göre bulaşıcı hastalıkların ihbar mecburiyeti hemen umumidir, yani hastalığı her bilen ve işiten bu ihbarı yapacaktır.

Vatandaşlarımızdan bu hastalıktan şüpheli vakalar işittiklerinde sıhhat teşkilâtına haber vermeleri umumi sıhhat namına rica olunur.

Burs verilen fakir talebe

Üniversitenin yoksul ve çalışkan talebesine 1942 - 43 yılında Cümhuriyet Merkez Bankası 10 Türkiye İş Bankası 5, Ziraat Bankası 5, Osmanlı Bankası 2, Sümerbank 1, Etibank 3, Selânik Bankası 1, Şeker fabrikaları 2, Anadolu Türk Anonim Sigorta Şirketi 3. Zekâi Apaydın 4, Evliya Zade Nureddin 1, Hayri İper 1, Lahut Uzman 1 burs vermek suretiyle yardımda bulunmuşlardır. Üniversite kendilerine teşekkür etmektedir.

İzmir tevzi merkezi oluyor

İstanbul, Mersin ve İskenderun limanlarında biriken eşyanın İzmir limanı antrepolarında toplanarak burasının tevzi merkezi bürosu haline getirilmesi Ticaret Vekâletince kabul edilmiştir.

Berline giden talebemiz

Maden tetkik ve arama enstitüsü hesabına on beş talebemiz dün akşam, Berline hareket etmiştir.

VATANDAŞ:

Bugün En Büyük Hayır Kızılay Aşocaklarına Yardımdır

Canlı cansız kurbanlarımızı aşağıdaki aşhanelere makbuz mukabilinde teslim ediniz.

1 — Topkapı: Ahmetpaşa camii,
2 — Karagümrük: Nişancı Mehmet paşa camii.
3 — Lâleli: Lâleli camia imarethanesi,
4 — Eyüp: Sokullu medresesi,
5 — Beşiktaş: Sinanpaşa camisi,
6 — Üsküdar: Ahmediye imarethanesi.
7 — Kasımpaşa: İlkmektep yanında Kızılay aşhanesi.

Fransa harbi

Umumi Seferberlikten Dünkerk bozgununa kadar

YAZAN: RONE BALBO — 29 — ÇEVİREN: A. MİTHAT KANIK

Komutan, vaziyetimizin Belçikadaki kadar vahim olduğunu söyledi. Acaba toplarımız neden sustu? Gayet basit! Ya tayyareler tarafından tahrip edildiler, ya düşmanın eline düştüler, yahut da gittiler.

Bu seferki geri çekilişimiz korkunç: Yanan evleriyle düşman tayyarelerine mükemmel bir hedef teşkil eden Armentieres'e doğru sür'atle yürüyoruz.

28 Mayıs 1940.

Gece yarısı. Armentieres kanalını geçtik. Şehrin kenarından yürüyoruz. Durmadan, mütemadiyen yürüyoruz. Bu gece de, öbür geceler gibi, gökte dehşetli bir havai fişek şenliği var. Yalnız, düşmana ateş eden toplarımızın ağzından çıkan alevleri pek göremiyoruz. Buna mukabil, düşman toplarının alevi daha çok! Bir emir götürmek üzere ayrıldığım manganı, dönüşte kaybettim. Bulmak için, karma karışık birçok birliklerin arasından geçiyorum Nerede bulunduğumu artık bilemiyorum. Yaya bir albaya rastgeldim. Bana yolumu gösteriyor. Saat yedide, oldukça yorgun bir halde, ihtiyar bir kadının verdiği kahveyi içiyorum. Orada benden başka iki İngiliz de var. Tabii çok az konuşuyoruz. Bu vaziyeti bir türlü kabul etmek istemiyoruz, talîimize karşı isyan ediyoruz.

İki saat daha yol yürüdük. Bailleul'deyiz. Şimendifer hattına yakın bir maden ocağında toplu bir halde bulunuyoruz. Dört saatte dört defa bombardıman edildik. Bombaların kalibresi müthiş! Saklandığımız yerlerden çıktığımız zaman, biraz evvel geçtiğimiz sokakları tanıyamıyoruz. Sokaklar enkaz ile o kadar dolu ki, arabaları geçirmek hakiki bir mesele oluyor. Hemen her tarafta çıkan yangınları söndürmeyi düşünmüyoruz bile.. nihayet bu harap şehirden çıkıyoruz. Bir kilometre ilerimizde bir İngiliz cephane kolu havaya uçmuş; her tarafta, asli şeklinin ne olduğu anlaşılmıyan demir parçaları, kollar, bacaklar.

Önümüzde İngiliz kıtaları yürüyor. Cassel'e doğru gidiyoruz.

İki kilometre, üç kilometre, dört kilometre.. Metenier'e yaklaştık.

Birden, yolun öbür tarafından sür'atle İngiliz kamyonları geliyor. İçindekilerin çoğu kan içinde. Onları çağırıyoruz. Durmuyorlar. Acaba ne oldu? Nihayet bir tanesi duruyor. Bir İngiliz zabiti, yüzbaşımıza (emir almağa giden binbaşımız ya bizi kaybetti, yahut da maktul düştü; albayımız ağır yaralı) diyor ki:

— İleriye gitmeyiniz. Alman tankları yolumuzu kestiler.

Oh ne âlâ! Demek kuşatıldık! Zaten bunu çoktan bekliyorduk. Yolun sağ tarafına geçiyoruz. St. Jean Cappel'e giden yol, arabalar için güzel bir sığmak vazifesi görüyor. Yolun üzerinde bir tank defi bataryası gören yüzbaşımız, onları ikaz etmek için koşuyor. Bataryaya kumanda eden genç mülâzım telâşlanıyor:

— Fakat neredeler, yüzbaşım! Hangi istikamette ateş vaziyetine geçeyim?

Cassel istikametine doğru bir ateş sahası seçiyoruz. Hepimiz topçulara yardım ediyoruz. Cephaneyi çukurlara dolduruyoruz. Biz de çukurlara giriyoruz. Cephanemiz pek az! Yirmi dakika kadar bekliyoruz. Gayri ihtiyal sigara içiyorum.

Arkamızda, St. Jean Cappel'e doğru, yolun üzeri karma karışık! Otomobiller, atlı arabaların arasına karışmış! Bütün bu karışıklığı düzeltmek için saatlerce uğraşmak lâzım. Fakat dakikalarımız bile sayılı!

Birden, yedi yüz metre ilerimizde bir duman hattı beliriyor Taş, toprak havaya sıçrıyor. Bakıyoruz. Bu hat gittikçe bize yaklaşıyor Ellişer metrelik sıçramalarla obüsler bize doğru geliyor. 77 lik obüsler olmalı!

Askerlerime, daha doğrusu kalanlara bakıyorum. Hepsi, ellerinde tüfeklerini sıkıyorlar. İlerliyen ateş hattı yaklaşıyor, 400 metre, 330 metre, 200 metre..

Yüzbaşı:

— Cesaret, çocuklar!

Diyor.

150 metre. Gürültü bittabi korkunç. Ve birden, toz ve duman bulutu arkasından Alman tankları çıkıyor Yerinden kımıldamak delilik olur Burada kalacağız.

(Devamı var)

Tutkal fabrikası açıldı

Beykoz deri ve kundura fabrikasının yanında Sümerbank tarafından kurulan tutkal fabrikasının açılış merasimi dün yapılmıştır.

Yeni fabrika Beykoz kundura fabrikasının deri kırpıntılarından istifade ederek tutkal imal edecektir. Bu suretle senede 2500 ton tutkal imal edilecek, bunun 150 tonu Sümerbank ihtiyacı için ayrıldıktan sonra mütebakisi piyasaya çıkarılacaktır.

Rastgele

Varlık vergisi

İSTANBUL, şerefli bir rakam rekoriyle varlık vergisine iştirâk ediyor: 330 milyon.

Ne mutlu o insanlara ki, paraları vardır ve bu vazifeye iştirâk edebilmişlerdir.

Lâvâlin atlattığı kaza

AJANS tegrafları, Fransa başvekili Lâvâlin Vişiden Parise giderken mühim bir otomobil kazası atlattığını bildiriyorlar. Siyasi ahvale şöyle göz kulak olanlar, muhakkak ki bu kazadan teşe'üm etmiş olsalar gerektir.

Bürhan BURÇAK

Haber
AKŞAM POSTASI
Sahibi ve neşriyat müdürü
hakkı tarı us
Basıldığı yer: Vakıt Matbaası

ABONE ŞARTLARI

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	14.00 Kr.	27.00 kr.
6 aylık	7.50 »	14.00 »
3 aylık	4.00 »	8.00 »
1 aylık	1.50 »	3.00 »

Gazeteye gönderilen
Evrak geri verilmez

Dünden Bugüne

Darlan beyanatta bulundu

Berlinden gelen bir habere göre, eski Fransız başvekillerinden Flanden Cezayirde bulunmaktadır. Kendisi Darlan ile dö Gol arasındaki anlaşmazlığı gidermiye çalışmaktadır. Amiral Darlan dün bir görüşme sırasında beyanatta bulunarak şöyle demiştir:

"— Şahsi ihtiraslarımı tatmine katiyen taraftar ve niyetli değilim. Yegâne gaye ve hedefim, evvelce de bildirdiğim gibi, Fransız Afrikasını kurtarmak ve ana yurt Fransasını kurtarmağa yardım etmektir. Bu maksadı temin ettikten ve bu hedefe ulaştıktan sonra çekilecek ve hususî hayata döneceğim. Fransız milleti istediği hükûmeti kendisi seçecektir. Nihayet, Fransız şimal Afrikası, Alman ve İtalyanların kendisine cebren kabul ettirdikleri mahrumiyetlere şimdiden sonra tâbi tutulmuş bulunmamaktadır. Tekrar Fransız geleneklerine göre yeni ve kendine uygun hayatını devam ettirebilecektir. Yabancı baskısından kurtulduktan sonra, Fransız milleti muvafık göreceği, millî siyaseti kendisi serbestçe seçecektir.„

Darlan daha şimdiden, mihver aleyhtarı veya müttefik taraftarı hareketlerden dolayı tevkif edilmiş olanların hepsine tam bir hürriyyet vermiş ve cezalarını affetmiştir. Bunlardan bazıları şimalî Afrika Fransız komiserliği dairesinde şimdiden yüksek makamlar işgal etmektedir. Darlanın bu sözleri, şimalî Afrikanın Amerikan — İngiliz kuvvetleri tarafından işgalindenberi yaptığı ilk demeçtir. Darlanın daha çok evvelden, şahsî menfaatleri bakımından hareket etmiyeceğini ve Almanlarla İtalyanların yenilmelerini temin için askerî bakımdan müttefiklerle tam işbirliği yapmak maksadile general Ayzenhovere teminat verdiği kaydedilmektedir. Bundan başka, siyasî düşünceleri ne olursa olsun, kendi gayelerine uygun emel taşıyan bütün yurtdaşları istisnasız kabul edeceğine ve ırk bakımından yurtdaşlık hakkını kaybedenlerin bu hakkını iade edeceğine dair teminat vermiş olduğu da söylenmektedir.

Bu görüşme sırasında amiral Darlan, Fransanın daha şimdiden müttefiklerle işbirliği yaptığını ve şimalî Afrikadaki liman tesisleri, demiryolları, resmî binalar ve saire gibi gerekli malzemenin halen müttefikler emrine verilmiş bulunduğunu açığa vurmuştur.

Sahte karne

Balatta Süleymanın fırınında 9 yaşında Nihad adında bir çocuk dört ekmek almak üzere müracaat etmiş, fakat çocuğun verdiği karnelerin sahte olduğu görülmüştür.

Bunun üzerine yapılan tahkikat sonunda Nihadın babasının bu ekmek karnelerini meyhaneci Mustafadan, meyhaneci Mustafa da Şirketi Hayriye köprü atelyesinde çalışan tesviyeci Nusretten aldığını söylemiştir. Bunun üzerine Nusret yakalanmış, fakat suçlu yakalandığını görünce elindeki bir paketi denize atmıştır. Bu pakette sahte ekmek karneleri olduğu anlaşılmış, ancak kurtarılamamıştır. Suçluların üçü hakkında da takibata girişilmiştir.

Adalar sulh hâkimliğinden:
942/31
Akıl hastalığile malûl ve halen İstanbul emrazı akliye ve asabiye hastanesinde tedaviyde bulunan Süleyman kızı Fatma Bedriye Adalıya Heybeliada kırmızı sokak 1 numarada oğlu Yusuf Adalı mahkememizce vasî tayin edilmiş olduğundan keyfiyet medeni kanun hükümlerine göre ilân olunur. (13324)

Varlık Vergisi

Şehrimizdeki varlık vergisi mükelleflerine tahakkuk ettirilecek vergi miktarları etrafındaki faaliyet, nihayet dün gece defterdarlıkta sabaha kadar devam eden bir çalışma sonunda bitirilmiştir.

Listeler maliye şubelerine gönderilmişse de, ayrı ayrı listelerin hazırlanıp her maliye şubesinin kapılarına birgün asılması güç olacağından alâkalı makamlar, kanundaki kayda göre, listeleri asılmış tarzederek her mükellefe tebligat yapmağı usule daha uygun bulmuşlardır.

Bugünden itibaren, bütün maliye şubelerinde ayrılan bürolarda hazır bulundurulacak salâhiyetli memurlar, listede ismi yazılı olanlara kendilerinden alınacak para miktarı ve verginin tahsil şekilleri etrafında gereken izahatı vereceklerdir. Defterdarlıktan verilen resmî malûmata göre, kazanç vergisi verenler bağlı oldukları maliye tahakkuk şubelerine, emlâk sahipleri de mülklerinin kayıtlı olduğu belediye tahakkuk şubelerine müracaat edeceklerdir.

VALİNİN BEYANATI

Vali ve belediye reisi Lûtfi Kırdar, dün gece defterdarlıktaki toplantıya ve çalışmalara riyaset etmiş, gece yarısından sonra da gazetecileri kabul ederek şu kısa beyanatta bulunmuştur:

"— Varlık vergisine tabi vatandaşların isimlerini havi listeler, şu dakikada dahi henüz tamamen hazırlanmış değildir. Komisyon, sabaha kadar çalışmalarına devam edecektir. Bir kısım şubelerin listeleri ikmal edilerek yerlerine gönderilmiştir. Komisyon, katî yekûna henüz varmamış olmakla beraber size İstanbulun varlık vergisi olarak vereceği rakamı, küsursuz olarak söyliyebilirim: 330 milyon lira! Bu para, 60 bin küsur mükelleften tahsil edilecektir.

Yarın sabah (bugün) bütün mükellefler mensup oldukları maliye ve belediye tahsil şubelerine giderek tabi oldukları vergi miktarını öğrenebileceklerdir.

EN FAZLA VERGİ VERECEK OLANLAR

İstanbulda bir mükellefe en fazla tahakkuk ettirilen vergi miktarı 2 milyon liradır. Bu miktar vergiyi gemi armatörlerinden Barzilay ve Benjamin kumpanyası ödiyecektir. Halil Ali Bezmen manifatura ithalât ve ihranat firması 1,5 milyon lira ödiyecektir. Eyüpteki Gislaved lâstik limited şirketi de 1 milyon 200 bin lira verecektir.

İstanbulda vergi mükellefleri 60 bin küsürdur. Bu itibarla tahmin edildiğinden kendilerine birer milyon lira vergi tarhedilen vatandaşlar az değildir.

ANKARADA LİSTELER ASILDI

Ankara, 17 (Hususî) Varlık vergisi ile Ankarada mükellef tutulanların listeleri busabah vergi dairelerinde, defterdarlıkta ve Çankaya kaymakamlığında asıldı. Ankara mükellefleri 17 milyon lira ödiyeceklerdir. Gayrimenkullerle müteahhitlerden başka 10 bin liraya kadar mükellef tutulan vatandaşların adlarını ve verecekleri vergi miktarını bildiriyorum:

Türkiye şeker fabrikaları 933 bin, Malatya bez ve iplik fabrikası 235 bin değirmencilik limited şirketi 73 bin, 500, Ulus sineması (Sait Çelebinin) 23,500, Toprak mahsulleri ofisi 2 milyon 548 bin, devlet ziraat işletmeleri kurumu 39 bin, Cenab And 15 bin, Galip Ceylâni 10 bin, halk bankası 12 bin, halk sandığı 36 bin, Akdeniz Güven sigorta şirketi 20 bin, belediyeler bankası 125 bin, Kâzım Rüştü 15 bin, Talât ve Hüseyin Ortaç 10 bin, Adil Ergüven 20 bin, Arif Gümüştekin ve Ziya 10 bin, Salti Franko 200 bin, Hayim Danyel 30 bin, Jak Acıma 25 bin.

Merkez bankası 777 bin, Emlâk ve eytam bankası 234 bin, Türkiye İş bankası 229 bin, Vehbi Koç 79 bin 500, Umumi mağazalar 50 bin, Ziraat bankası 1 milyon 524 bin, Ticaret Türk anonim şirketi 14 bin, Keciborlu şirketi 32 bin 500, memurlar kooperatifi 14 bin 500, sinema İş limited 21 bin, Kozlu kömür madenleri 143 bin 500, Kilimli kömür madeni 135 bin 500, Sümerbank yerli mallar pazarı 1 milyon, Sümerbank deri kundura müessesesi 200 bin, Sümerbank iplik ve dokuma müessesesi 433 bin, Sümerbank depo ve çelik fabrikaları 166 bin, Ereğli kömürleri 506 bin Kuvarshan bakır madeni 100 bin kömür satış ve tevzi müessesesi 48 bin, Adana pamuk müessesesi 39 bin, İstanbul emniyet sandığı 65 bin, Ankara mensucat müessesesi 40 bin, Demir ve tahta fabrikası müessesesi 10 bin, Akdeniz Güven müessesesi 13 bin, Recep Bakkalbaşı 10 bin, Ulus matbaası 40 bin, Salih Sabri Karagöz 10 bin, Hüseyin Hüsnü Sarı 10 bin, Sıtkı Bütün ve Halil 10 bin, devlet ziraat işletmeleri kurumu 28 bin, Hayim Motolo 20 bin, Fuat Baban 300 bin, Feyzullah Necip 10 bin, Vehbi Koç ve Sadık 11 bin, Halil Naci Mıhçı oğlu 10 bin. Burla biraderler kollektif şirketi 200 bin, Rehberi ticarethanesi 200 bin, Arım Aras ve oğlu Danyel 300 bin, Yasef Bonomo 50 bin, Yusuf Roso ve oğulları 60 bin, Muiz Dilman 60 bin, Vitali Eskenazi 25 bin. Bedros oğlu Cozi 20 bin, Zara Hanri 40 bin, Hamler ve şeriki 15 bin, Yuntur Uğurlu oğlu 15 bin, Muiz Albükrek 15 bin, Avram İlya 10 bin, İsak Hombraz 10 bin, Yako Sava ve Avram 10 bin, Levi Nesim Mizrak 25 bin, Rafael Simon Yollar 10 bin, Mişel Algeranti 10 bin, Yaşar ve Amanolodis 10 bin, Nurettin Bakı Ersoy 20 bin, Şakir biraderler 50 bin, Kâni (Haraççılar) biraderler 10 bin, Salih Sabri kardeşler 15 bin, Abdullah Sade 15 bin, Kemal Yurtbilir ve Şükrü Toprak 16 bin, İbrahim Erler 10 bin, Osman Ferruh Kazmirci 15 bin, Nedim Ergül 10 bin, İlyas Batum 30 bin, Mehmet Sabri ve Uçak 10 bin, Kâzım Altıntop 10 bin, Hüseyin Güllü 10 bin, Mümtaz Yağcıoğlu 20 bin, Halit Çingilli 70 bin.

Gayrimenkul sahiplerinden 5000 liradan yukarı vergi verecek olanlar

Emin Taş 20 bin, Hacı Minnediye 10 bin, Halil Aktar 20 bin, Kadriye Huydar Bayramoğlu 5 bin, Mehmet Hatip 9 bin Nesibe ve Şefika Eren 5000 Şefika 10 bin, Abdurrahman Naci Demirağ 5000, Ali Nazmi 6700, Ahmet ve Mehmet ticarethanesi 5 bin. Ankara belediyesi 74 bin, Bedrettin Tomay 5100, Çocuk esirgeme kurumu 17 bin, Salti Franko ve Hanti 120 bin, Değirmencilik Türk limited şirketi 6 bin, Vakıflar müdürlüğü 56 bin, Emlâk eytam bankası 7 bin, müteahhit Edip Acıman 5500, hudut ve sahiller umum müdürlüğü 5600, Hasan Tahsin ve Hüseyin Hüsnü Akter 6000, İş bankası 21300, İbrahim kara Ahmetoğlu 6000, İş bankası tekaüt sandığı 10800 İbrahim Fevzi 50 bin, Kâzım Altıntop 5000, Mehmet Tahir ve Hacı İbrahim Ermaya 8000, Naşit ve Sıdıka Huydar 15000, Osman Avunduk 5800, Ragıp Fakiye sosyal 20 bin, Ragıp Devres 5000, Sara Suryano ve Rayak Hamer 6200, Vehbi Koç 19200, Yasef Ruso 9800, Ziraat bankası 33 bin, Zehra Sünmetet 5000, Tahir Faik 5000,

Müteahhitlerden 5000 den yukarı vergi verecekler

Bedri Tomay 25000, Ahmet Akaman 5000, Abdullah Ziya ve Ziya Kozanoğlu 5000, Cemal ve Basri 5000, Derviş Çeliktaş 15000, Fahri Ural 6000, Ferit Farman 5000, Rog Harman 20 bin, Hakkı Kural ve ortakları 9000, Talip kurşuncu 5000, Hüsnü Nail Peden 5000, İsak Tarnapol 50000, Mustafa Rüştü ve Fazıl Keresteci 10000, Ottodeber 10000, Sundayo radyo şirketi 6500, Lûtfi Kozan 30000, Piyer Kazalonga 5000, Ferit Çapan 10000, Tahsin İbrahim Gören 200000, Şeref Eğinoğlu 5000, Olter ve Ahmet Akman 6000, İş halk limited şirketi 100000, Froment, Klavriyer inşaat şirket 5000, Arif Molo 12000

Mükellefler ne diyorlar?

Barzilay, Halil Ali Bezmen Ahmet Kara ve Cislaved sahibi

Vatan vazifesini seve seve yapacaklarını söylüyorlar

En fazla varlık vergisi verecek olan varlıklı vatandaşlarımızdan Armatör Barziyal Adnan kendisiyle görüşen bir arkadaşımıza şunları söylemiştir:

"— Vatan hizmetinden kaçınmak aklımızdan geçmez. Şüphe yok ki, ödemeğe mecbur olduğumuz para, az bir para değildir. Fakat, vatan davasında ferdlere düşen vazifelerin ayrı olduğunu da bilenlerdeniz. Kimi, silâh omuzda hududları bekler, kimi memleketin şu veya bu hizmetinde bulunur, kimi de, sırası geldiği zaman, servetini vatan uğruna seve seve feda etmek mevkiinde kalır. Bu sonuncu vazife bir çok emsalimiz gibi bizim firmamıza da düşmüş oluyor. Bu hizmete, nekadar ağır olursa olsun seve seve katlanacağız.„

HALİL ALİ BEZMEN NE DİYOR?

Manifatura ithalât taciri Halil Ali Bezmen de gayet neş'eli bir tavırla intibalarını şöyle anlatmıştır:

"— Biz, bir barış cennetinde yaşıyoruz. Bu cennetin nasıl nimetlerinden istifade ediyorsak, elbette ki külfetlerine de katlanacağız. Vakıa kendisinden para istenmesi hiç kimsenin hoşuna gitmez. Fakat bu verdiğimiz para, ne havaya harcanacak, ne de gelişigüzel şunun bunun kesesine girecek bir para değildir. Devletimiz büyük bir orduyu besliyor. Korkunç bir yangının bize çok yaklaşan ateşini, ancak bu ordunun müdahalesile önliyebiliriz. Cümhurreisimizin de buyurduğu gibi, harbin dışında kalmak ve şayed girmeğe mecbur olursak, ondan şerefle çıkabilmek için herkes kendi hissesine düşen fedakârlığı yapmak zorundadır. Ben kendi payıma bu vergiyi seve seve ödemeğe çalışacağım.„

AHMET KARA DİYOR Kİ

Ticaret ve sanayi odası ikinci reisi maruf tacirlerimizden Ahmet Kara da şöyle demiştir:

— Ben, bu işin en hararetli taraftarlarından biriyim. Memleket her halde büyük bir ihtiyaç karşısındadır ki bizlere müracaat ediyor. Biz de canla başla bu müracaate müspet cevap vereceğiz. Esasen içtimaî adalet bakımından da böyle bir tedbire ihtiyaç vardı. Biz bu memleketin çocuğuyuz. Bu memlekette kazandık. İcab ederse son meteliğimize kadar bu memlekete vereceğiz.„

LASTİK FABRİKASI SAHİBİNİN MÜTALEASI

Gislaved lâstik fabrikası sahibi İzak Kohen de demiştir ki:

"— Firmamıza kesilen vergiyi ağır bulmadığımı söyliyemem. Fakat onun böyle ağır oluşu bize asıl vazifemizi unutturamaz. Bu vatanda rahat rahat yaşayıp para kazananların o vatana karşı kendi kabiliyet ölçüsüne göre borcunu ödemesi lâzımdır. Vatan mademki böyle istiyor; böyle olsun.„

ZİYA KILICIN FİKRİ

Ticaret Odası idare heyeti azasından maruf ihracatçımız Ziya Kılıç mütaleasını şu kelimelerle ifade etmiştir:

"— Bu vergi, bu günkü dünya durumu içined daha fazla refaha ve saadetimizi temin edeceği için hayat borcumuzdur. Ve dünya yüzünde Türk sesinin daima yüksek kalmasında bu vergi de âmil olacaktır. Canımızı, malımızı, daima devlet emrine hazır bulundurduğumuza göre bu iş, ayni zamanda bir yurd borcudur.

Ayni zamanda devletin almış olduğu bu tedbirler, ilerisi için her türlü millî emniyetlerimizi temin edecektir. Varlık vergisinin bir hizmeti de, mahdud gelirli vatandaşlara daha geniş bir hayat imkânını temin etmesi olacaktır. Bu itibarla iktisadî bakımdan memleket için bir kazançtır.„

Kotelnikovo kesiminde

Rus hatlarında gedik açmış olan

Alman kuvvetleri bozguna uğratıldı

Ruslar son taarruzlarda 3000 tank kaybettiler

Moskova, 17 (A.A.) — Stalingradın cenup batısında, Kotelniko vo kesiminde Rus mevzilerinde gedik açmış olan Alman kuvvetleri sarılmış ve tamamiyle bozguna uğratılmışlardır. Şimdiki halde gedik mevcut değildir.

Rus kuvvetleri 50 tank tahrip etmişlerdir.

Chir nehri üzerinde, Suravikino'nun yakınlarında bir meskûn mahal Rus kuvvetleri tarafından geri alınmıştır.

Stalingrad cephesinde 35 Alman uçağı tahrip edilmiştir.

Moskova, 17 (A.A.) — Moskova radyosunda konuşan bir Rus muhabiri, Rijev - Viyazma demiryolu üzerinde; Rus mevzilerinin ıslah edildiklerini ve Mozdok kesiminde 3 meskûn mahallin geri alındığını bildirmiştir.

Moskova, 17 (A.A.) — Surovikino, Sovyet kıtalarının son zamanlarda zaptetmiş oldukları şehirlerden biridir. Bu şehir, Stalingradın 74 mil batısında ve Stalingradı Moskova ve Rostova bağlıyan demiryolu üzerinde kâindir.

Berlin büyük elçimiz yarın geliyor

Berlin büyük elçimiz Saffet Arıkanın yarın sabahki ekspresle şehrimize geleceği haber alınmıştır.

UNUTMAYINIZ

Cemiyet kudretini fertlerden alır

Bir cemiyet, kendisini korumak için gene kendisine kendi kuvvetine dayanır. Bu korumaya lâzımgelen kudreti kendinden almak ister ve zoman zaman, ihtiyac duydukça bunu kendinden ister.

Hic süphe yok ki, cemiyetin muhtac olduğu kuvveti verecek olan, o cemiyetin dayandığı fertlerdir. Her fert, bekasını istiyorsa, bu isteğe sırt çeviremez; elinden gelenin azamisini yapmaya mecburdur. Cünkü düşünmelidir ki o, bu isteği yerine getirmezse, zararı herkesle birlikte kendisine ve neticeten cemiyetedir.

Her akşam:

(Baştarafı 1 inci sayfada)

müsaade ettiği kazançtan bile istifade etmiyerek daha ucuza satıyorlar.

Şark piyasalarının zihniyetine sığmıyan bu gibi itiyatların bilhassa buhran devrelerinde içtimai bünyeyi esasından tahrip edebilecek kinlere ve ihtiraslara meydan açtığı muhakkaktır. Şimdi ticaretle iştigal eden vatandaşların bu dakikalarda uhdelerine düşen vatani vazifeyi takdir etmeleri ve hükûmetin istediği vergiyi cemiyete karşı bir hamiyet borcu şeklinde memnuniyetle vermeleri şüphe yok ki büyük bir basiret ve kabiliyet eseridir. İcap ettiği zaman Türk vatandaşlarının vatan selâmeti uğrunda göze almağa müstait oldukları hududsuz fedakârlık bir kere daha fiilen sabit oluyor.

Bunu memleketimizin içtimai hayatının selim ananeler ve yüksek ideallar dairesinde tabii inkişafta devamının bir garantisi telâkki ederek çok memnun oluyoruz. Varlık vergisinin bundan sonraki piyasa ve fiyat şartları için hayırlı bir irşat teşkil edeceğine ve yaşamanın biraz ucuzlaması gibi mesut bir netice vereceğine inanmak isteriz. Para kazanmak, hudutsuz ve nisbetsiz, namütenahi para kazanmak hırsı biraz sükût etmelidir. Müstesna ve zor zamanlar fırsattan istifade ederek milyonlarca vatandaşı yoksulluğa ve ıztıraba mahkûm etmek için bir sebeb addedilmemeli bilâkis sıkıntı ve mahrumiyeti paylaşmak ve vatan uğrunda bir yüksek görüş ve yüksek duyuş müsabakasına girişmek için bir müşevvik telâkki olunmalıdır.

Hüseyin Cahit YALÇIN

Resmî dairelerin bayram tatili

Resmî daire ve müesseseler, bayram münasebetiyle bu akşamdan itibaren salı günü sabahına kadar tatil yapacaklardır.

İNTİKAM
Romanını toplayan okuyucularımıza

Birinci cildinin ucuzca temini için neşrettiğimiz kuponlar bugün tamamlanacaktır. Toplanan yedi kuponla 90 kuruşun VAKIT Kütüphanesine tevdiinde geç kalmayınız.

Haber okuyucuları yılbaşı piyangosu ortaklığı

Başlığımız yanında neşretmekte olduğumuz kuponlar bugün sona eriyor. Bu kuponlarla birlikte Ankara Caddesinde VAKIT Kütüphanesine uğrıyarak veya göndererek 50 kuruş mukabilinde "Haber Okuyucuları Yılbaşı Piyangosu Ortaklığı Hisse Kuponu" nu aldırınız.

Başlık yanında neşredilmiş kuponlarla her okuyucu en çok (3) hisse kuponu alabilir. Bu itibarla, talihli olduklarına inandığınız iki arkadaşınızı daha bu iştirâke teşvik edebilirsiniz.

Tunusta

(Baştarafı 1 inci sayfada)

mansabı ve La Ciota arasında 30 milden ileriye seyrüsefer icrasını menetmişlerdir.

Marsilya, bu iki noktanın yarı yolundadır. Marsilyada her şey, Bizerte ve Tunusa asker ve harp malzemesi nakli işinde yardım etmek için kullanılmaktadır.

Tulon bölgesinde deniz ticareti menedilmiş bulunmaktadır. Nefsi Marsilya limanında sivil seyrüsefer de yasak edilmiştir. Eski limanın servisleri tatil edilmiştir.

Londra, 17 (A.A.) — Müttefik kuvvetlerinin Tunustaki iaşe vaziyeti biraz güçleşmiş bulunmaktadır. Bu fena havalardan ve çamur haline gelen hava alanlarından ileri gelmektedir.

Düşmanın vaziyeti de güçleşmiş bulunmaktadır.

Iki feci cinayet

(Baştarafı 1 inci sayfada)

kurşun Nurettinin göğsüne saplanmıştır.

Biraz sonra silâh sesine yetişen jandarmalar işe vaziyet etmişler, yaralı kızla katil babayı hastaneye kaldırmışlardır. Ayşe derhal ölmüştür. Vakaya müddeiumumî muavinlerinden Orhan Köni ile Bakırköy jandarma kumandanı elkoymuş, vaka yerine giderek tahkikata başlamışlardır.

IKINCİ CİNAYET

Diğer taraftan Suadiyede tüyler ürpertici bir cinayet işlenmiş bir kadın öz çocuğunu boğarak kuyuya atmıştır. Vaka dün gece cereyan etmiştir.

Vakaya Kadıköy müddeiumumisi Sıtkı elkoymuş, çocuğun cesedi itfaiye tarafından kuyudan çıkarılmıştır.

Katil ana, çocuğun cesedini görünce dayanamamış, ağlaya ağlaya cinayetini itiraf etmiştir. Gazetemiz makineye verilinceye kadar Erenköy polis karakoluna müteaddit müracaatlara rağmen kadının adını, nedense mühim bir devlet sırrı imiş gibi, azami ketumiyetle ve ısrarla saklanmış olduğundan öğrenemediğimizi esefle kayıt ve bu vaziyeti, bazı zabıta âmirlerinin verilen direktifleri tatbik sahasındaki takdir haklarını kullanış örneği olarak yeni ve değerli emniyet müdürümüzün ıttılağına ulaştırmak zorunda kaldık.

MAHKEMELERDE

(Baştaraf 2 nci Sayfada)

— Biz Ayşe ile Salâhaddinin oturduğu evin üst katında kiracıyız. Bir aralık aşağıdan gürültüler geldi. Koştuk, Ayşe üstü başı yırtık, pırtık perişan bir haldeydi. Merdivenlere yıkılmış, bayılmıştı. Çocuk da ortada yoktu. Fakat Sadiyenin mi, Arslanın mı, yoksa Atiyenin mi çaldığını görmedik. Zaten hiçbirisini tanımam."

Huriye adında diğer bir kadın şahit daha vardı. Bu da aynı şekilde ifade vermişti.

Bundan sonra Sadiye ile Salâhaddin hakkında hukuk mahkemesinin evvelce verdiği boşanma kararı okundu. Bunda, karı kocanın boşanmalarına, 6 yaşındaki Semih çocuğun babasının yanında kalmasına ve annesinin de her hafta pazar günleri gelip bütün gün çocuğu görmesine karar verildiği yazılıyordu.

Neticede mahkeme gelmiyen maznunlar ve Sadiye ile Arslanın çağrılmalarına karar vererek muhakemeyi başka bir güne bıraktı.

NİHAT SAZİ

M. M. V. İstanbul 2 numaralı Satınalma komisyonu ilânları

Keşif bedeli 17767 lira 50 kuruş olan Çengelköy 102 numaralı cerrahi hastanesinin kalöriferinin tamiri 24 1. kânun 942 perşembe günü saat 14 te pazarlıkla ihalesi Salıpazarında 2 No. lı satınalma komisyonunda yapılacaktır.

İlk teminatı 1332 lira 57 kuruştur. Keşif ve şartnamesi hergün komisyonda görülebilir. İsteklilerin belli gün ve saatte komisyona müracaatları. (392—2425)

Tarihin büyük davaları

— 17 —

Rodezli ihtiyar Fualdes davası

- 4 - Toplayan: Muzaffer Esen

Annet Benuva çok sonra verdiği ifadesinde bu hâdiseyi anlatırken:

— İhtiyardan, demişti, kesilen bir tavuk kadar kan aktı.

Ve bu kan dolu leğeni evlerinin arka tarafında besledikleri domuzun önüne bırakmışlar.

Cesedin bütün ceplerini boşaltan Bastid olmuş, üzerinde çıkan anahtarları Jansiyon ve cebindeki paraları da Bankal'a vermişler. Cesedin başını bacakları arasına sokarak bir yatak çarşafına sonra da bir battaniyeye sarmışlar. Sımsıkı bağlanmışlar, bu sırada kapı önünde şarkı söyliyen göz cüler ile Laternacı orada değilmiş. Yalnız karanlıkta bekliyen bir adam varmış. Bu adam Buskiyettir. Misonyenin ve Bahn cesedi taşımak üzere kendileriyle beraber getirdikleri bir yardımcı. Bu faciayı tamamiyle görmüş ve oynamış olanlar son perdede gelen bu yardımcılardan hakikati gizlemişler, onu buraya getirirken "kaçak tütün taşıyacağız" demişler. Onun için kapıyı açıp Buskiyeyi çağırırken kullandıkları cümle şu olmuş:

— Tütün hazır!

Bastid ve Jansiyon yaptıkları bu cinayete hiç tanımadıkları bu birçok insanı ne diye karıştırmışlardı? Bu kadar adamın karıştığı bir cinayetin kalmasına imkân olmadığını düşünmemiş miydi?

Bastid ve Jansiyon hiçbir şeyden korkmadıkları anlaşılıyor. Zira arkadaşının yeni gelen yardımcıya "tütün hazır" demesi âdeta canını sıkmış ve arkadaşının sözlerini tashih etmiş:

— Taşıyacağın tütün değil, be herif... Öldürdüğümüz bir adamı götüreceksin.

Bastidin elinde bir çifte varmış. Bu cümle karşısında Buskiye titremiş, fakat Bastid gürliyen tehditlerle sözüne devam edince kendini toplamağa mecbur olmuş:

— Size şimdiden haber vereyim: Burada olup bitenlere dair bir tek kelime söyliyen adam kendini ölmüş bilsin. Ya susacaksınız, yahut da öleceksiniz! Şimdi burada yemin edin bakalım.

Kolar ilk defa "yemin ediyorum" demiş! Öteki de tekrarlamışlar:

— Yemin ediyoruz!.

Buskiye öteki arkadaşlarının yardımiyle iyice bağlanmış olan paketi kaldırmış. Bu paketi iki tahta parçasından yapılmış kaba bir sedyeye yüklemişler.

Bastid emir vermiş:

— Haydi yola!

O vakit Aveyron ırmağına doğru inen dolambaçlı yollarda sinsi bir yürüyüş başlamış.

Bastid, tüfeği elinde, ilk karşılaştığı her adamı öldürmeğe hazır bir halde en önde yürüyormuş. Kolar ve Bankal, elebaşısının arkasından yürüyorlarmış. Bunların arkasından da sedyeyi taşıyan geliyor ve Jansiyon bu ölüm orkestrasının ardcılığını yapıyormuş. Hiçbir kelime söylemeden, kimsenin dikkatini üzerlerine çekmeden hükûmet dairesinin duvarlarını dolaşmışlar, Esturnel bulvarından geçmişler, Aveyron kıyısına gelmişler ve Besse değirmeninin önünde durmuşlar. Paket yere konmuş ve çözülmüşü ölünün üzerini kaplıyan battaniye ve yatak çarşafı çıkarılarak Bankal'a geri verilmiş ve üç defa kuvvetle salladıkları cesedi birdenbire bütün kuvvetleriyle ırmağa fırlatıvermişler.

O vakit Bastid eski tehditlerini yavaş sesle bir defa daha tekrarlamış:

— Bu vak'adan ilk bahsedecek insanın ölüme mahkûm olduğunu hiç unutmayınız!.

Cesedi taşıyan hamallara ikişer tane beşer franklık gümüş para vermişleri öteki suçlular da sebire dönerek evlerine gitmişler.

Müddeiumumi bu meşhur davanın ittihamnamesini okurken hâdiseyi bu suretle anlatacaktır. Zaten biz yukarıdaki tafsilâtı bir sürü hukuk tâbirleriyle dolu olan bu iddianameden hulâsa ederek aldık. Hâdise adaletin anlayışına göre aydınlanmıştır. Fakat biz bu meşhur davanın en muammalı kahramanından, madam Kiaris Mensiyondan henüz bahsedemedik. Şimdi bu noksanımızı tamamlıyoruz.

FACİAYI SEYREDEN PEÇELİ KADIN

Cinayette Bankalın evindeki korkunç sahnede eli olanlardan başka bu vak'anın bir şahidi daha vardır: Bir kadın.

Saat sekizdir, Fualdes, Hebdomadiye sokağına girerken, yüzü siyah peçe ile kapalı bir kadın, titriye titriye Bankalın evinin kapısını vurmuştu.

Bu kadın kapıyı açan Bankala sormuştu:

— Geldi mi?

— Kimsecikler yok.

Kadın henüz oturmadan kapı hızlı hızlı vurulmuştu, gelenler Jansiyon, Bastid ve suç ortakları dır, zorla ihtiyar hâkimi Fualdesi getirmektedirler.

Bankal kadına "çabuk saklanınız" emrini vererek onu bütün kanlı sahnenin cereyan edeceği mutfağın bitişiğinde bulunan odaya sokmuştur.

Bu odadan kadın her şeyi gördü, her şeyi işitti.

Fualdes öldürüldükten, vücudu sarıldıktan sonra yerde kan lekelerini silmek için bir paçavra lâzım oldu o vakit kadının bulunduğu odanın kapısını açtılar, kadın gayri ihtiyarî bir çığlık koparttı

Bastid fena halde öfkelenmiş, bar bar bağırıyordu:

— Bu da ne oluyor! Biz ve bir hıyanet eden var.

Şalının altında bir erkek elbisesi giymiş olan kadın yalvararak itiraz etti:

— Hiçbir şey görmedim Vallahi hiçbir şey görmedim.

Bastid tekrar söze başladı:

— Mademki hiçbir şey görmediğini söylüyor, o halde her şeyi görmüştür. Bu kadını sağ bırakamayız.

Jansiyon işe karıştı:

— Bu kadının serçe parmağına bile dokunamazsınız. Onunla uğraşmak istiyen benden belâsını bulur.

Bastid kadını öldürmek için israr ediyordu.

Münakaşa, paket haline getirilmiş cesedin karşısında, masayı döşemeyi kaplıyan kan lekeleri arasında uzayıp gidiyordu. Zavallı kadın bu münakaşa devam ederken çoktan bayılmıştı.

Bah teklif etti:

— Bu kadın da kimseye bir şey söylemiyeceğine dair bizim gibi yemin etsin"

Bastid biraz yumuşamış bir tavırla bu teklife itiraz etti:

— Kadının yeminine inanılır mı hiç, bugün yemin eder, yarın yine dilini tutamaz. En iyisi onu kurtarmaktır. (Devamı var)

Mısralardan İlhamlar

Kumara ve kumarbazlara dair

—2—

— Bu yazılarımı sayın polis müdürümüze ithaf ediyorum —

OYUN, insanı hiç bıktırmıyan, usanç vermiyen, zaman geçtikçe kuvvet ve şiddeti tükenmiyen ve bilâkis artan bir ihtirastır.. Bu ihtiras, ne zamanla ve ne de hayat muvaffakiyetleriyle tatmin edilebilir. Kumarı başka ihtiraslardan — aşk ihtirasından, siyasi ihtiraslardan, iktidar mevkiine yükselmek ihtirasından ve ilh — ayıran sıfat da, bu sonsuz ve ifratlı heyecanın kaybolmaması, insanın bütün mevcudiyetini kaplayan hırsın ebediyen tatmin edilememesi, — bir kelime ile — bu yaman ateşin hiç sönmemesidir.

İnsan bir kere bu ihtirasın içine düşüp yakasını kaptırdır mı, kalbindeki bütün duygular, kafasındaki bütün endişeler, ruhundaki heyecanlar silinir ve bütün bunların yerine bir tek düşünce kaim olur: Oyun düşüncesi!

Bunun için, tereddütsüz diyebiliriz: Kumar ihtirası, başka ihtirasları yaşatmaz, öldürür. Oyun ihtirası, kıskanç, hırsız bir sevda, titiz bir aşktır.

Kumar hastalığına, kumar aşkına tutulanlara kuvvet, genişlik veren, asabı biraz geren sebebler hiç bir tesir yapmaz. Oyun, onlarda, damarlarına karışmış, uzviyetlerine işlemiş, bir "sabit fikir,,dir. Kanları ancak morfinle, eroinle, dimağları esrar ve afyonla, yahut kokain ve ispirto ile harekete gelen zehir müptelâları, bu zavallı insan müstehaseleri gibi, kumar hastalığına tutulanlar da yalnız iskanbilin, zarın, fişlerin ve marketlerin büyüsüyle kendilerine gelirler, ancak böylelikle dirilirler.

Oyun onlarda hiç yorulmak bilmiyen çalışma ve sarsılmayan kesif dikkat kuvvetlerini uyandırır. Yorgunluğu, uykuyu gideren en kuvvetli ve en sert ilâçlardan daha keskin ve kesin tesirler yapar ve o anlarda öyle derin heyecanlar, öyle şehvetli dakikalar yaşarlar ki, sonra gelen saatlerin sıkıntısına, boşluğuna, başka türlü meşguliyetlerin müz'açliğine, faydasızlığına dayanamazlar.

Müteamadi, kuvvetli heyecanlarla ve alışkanlığın tesirile sinirleri uyuşmuştur. En büyük zevklerin, en derin lezzetlerin intıbakını duymazlar. Onları hiçbir şey — içki, kadın, saz, şarkı, gezmek, eğlenmek — ilgilendirmez. Ne söylense, hangi bahis açılsa esnerler. Musikiye kulak vermezler, güzel sanatlardan anlamazlar. Fakat lâf, söz, mübahase mevzuu kumar bahsine gelince kendilerini toplarlar, dikkatli olur, kulak kesilirler, helecan ve heyecan içinde kalırlar. Gözleri parlar, neşeleri gelir ve durmadan, dinlenmeden konuşurlar.

Oyun meraklılarında bu ihtirası besliyen, teşkilendiren, kuvvet ve kudret veren kazanç ümidi, para aşkı mıdır?

Bu sorunun cevabını gelecek yazımda vereceğim.

Ne tavlaya merak et, ne dokun iskanbile,
Sonra bir gün kahrsın: Dipsiz ambar, boş kile!

LAEDRİ

ALO ALO ALO

İngilterede cam sanayii

1940 senesinde, Fransa, Belçika ve Holanda, Almanlar tarafından istilâ edilince, İngiltere, cam sanayii için bu memleketlerden getirdiği ince kumu getirtemez oldu.

Neredeyse pencere ve masa camlarını yapamıyacak, tayyare, top ve deniz manilerine lâzım gelen âlât ve edevatı meydana getiremiyecekti.

İngilizler bu vaziyet karşısında çaresiz, İngiltere sahillerinin irikumlarını kullanmıya mecbur kaldılar; ve bunlardan ihtiyaçlarını temin ettiler. Bu sayede yalnız reçel ve konserve kavanozu olarak, evvelkinden sekiz misli fazla kap yaptılar. Ayrıca, yaptıkları süt şişeleri ve eczahane şişeleri ile mühim ihtiyaçları önlediler.

İngiltere, harpten evvel, 2 milyondan biraz fazla sırçe kap meydana getiriyordu. Fazla ihtiyacı hariçten gelen kaplarla tatmin ediliyordu.

İngilterenin şimdi, senede yaptığı cam kaplar, 20 milyona yakındır. Pencere camı yapan makineler de tekemmül ettirildiği için, 24 saatte 25 bin metre murabbaı cam yapılabiliyor.

Hiç şüphesiz, kaba kumdan yapılan bu camlar, zarif olmuyor. Şık su bardakları, şurahilere tesadüf olunamıyor, amma radyolar için pek güzel lâmbalar yapılabiliyor.

Satılık arsa

Kıztaşında İskenderpaşa mahallesinde Camişerif karşısında 14 metre yüzü havi 150 metrelik arsa derununda bir mahzeni olan arsa satılıktır.

Talip olanlar İskenderpaşa mahallesinde Balipaşa caddesinde 3 numaralı hanede Kemale müracaat etmeleri.

(17318)

HİKÂYE

Bir cevap

Yazan: Burhan Burçak

Burdurlu, tüccardan Hakkı Selim oğlunun oğlu Muhsin Selim oğlu dört senedenberi İstanbuldadır. Buraya yüksek tahsilini yapmaya gelmiştir. Fakat Selim oğlu, oğlunun, son günlerde uygunsuz bir şekilde yaşamağa başladığını haber alınca müteessir olmuş ve kendisine yazdığı bir mektupla, vaziyetini düzelmediği takdirde para yardımında bulunmıyacağını bildirmiş.

Muhsin Selim oğlunu, babasından aldığı bu mektup, sarsmış; beş parasız kalmaktansa, kendisini biraz idareli kullanmayı doğru bulmuş ve kararını da büyük bir sadakatle babasına bildirmiş.

Hattâ Selim oğlu, her ihtimali düşünerek, oğlunun teminatına rağmen her ay gönderdiği parayı kısmış, Muhsin Selim oğlu da oldukça sıkıntılı bir hayat yaşamağa başlamış, fakat bu tahammüllü göstermeye çalışmıştır.

Gün gelmiş aldığı para ile geçinemez olmuş. Öteye beriye borçlanmadan başka yol bulunmadığını anlamış. Bu usulle kendisini ancak bir kaç ay idare edebilmiş, nihayet, İstanbulda, babasını tanıyanlara başvurarak:

— Bir kaç güne kadar babamdan para gelecek... Borcumu alır almaz iade ederim...

Başlangıçiyle hatırı sayılır miktarda para almak yolunu tutmuş.

Borç bini aşınca cesele yoktur, derler, buna uyarak işi, nihayet hilekârlığa, dolandırıcılığa kadar varmış. İş ortaya çıkmış, ve ne yazık ki o da serseriler arasına katılmış... .

Hadise babasının kulağına kadar gitmiş... İstanbulla Burdur arası zaten nedir ki...

Hakkı Selim oğlunun, bütün ihtarları boşa çıkmış; oğlu tuttuğu yoldan dönmek şöyle dursun, babasından para koparmak için türlü çarelere baş vurmuş bir defasında:

"Tramvay altında kaldım, kolum kırıldı. Para gönderiniz.,, Ricasile telgraf çekmiş.

Zavallı Hakkı Selim oğlu, düşünmüş, nihayet oğludur. Elli lira göndermiş.

Bir müddet sonra Muhsin:

"Fena halde hastayım, para gönderiniz,,

Tarzında bir telgraf daha çekmiş. Biçare baba gene paraya sarılmış.

Nihayet günün birinde Hakkı Selim oğlu, oğlu Muhsinin arkadaşlarından Nezih imzasile şöyle bir telgraf almış:

"Oğlunuz Muhsin, yakalandığı matürree hastalığından kurtulamıyarak dün gece vefat etti. Defn masrafı olarak yüz lira göndermenizi rica ederim."

Siz baba olsanız böyle bir vaziyette ne yaparsınız. Hele kalkıp gelemiyecek bir vaziyette, hasta ve ihtiyar olursanız? Çaresiz gene keseye davranmış... İstenen yüz lirayı göndermiş.

Muhsin, bu son hilesile ele geçirdiği yüz lirayı bir müddet yemiş. Vaktaki paralar suyunu çekmiş, arpacı kumrusu gibi düşünmeğe dalmış. Şimdi ne yapmalı da genede pederle münasebete girişebilmeli, diye, bütün zekâsını tahrik etmiş. Bulmuş mu? Bulmuş Bakın şöyle hemen eline bir kâğıt kalem alarak çızıştırmağa başlamış:

"Sevgili babacığım.

Arkadaşlardan Nezih adında bir çapkın, geçenlerde bir gün beni dolandırmak istedi. Fakat nasılsa hilekârlığını sezdim, beni hazırladığı dolaba düşüremedi.

Fakat bir müddet sonra onun, size bir telgraf çektiğini ve sevgili oğlunuz Muhsinin ölümünden bahsederek defn masrafı olmak üzere sizden yüz lira dolandırdığını öğrendiğim zaman ne kadar üzüldüğümü tarif edemem, babacığım. Bu ahlâksız bir başka arkadaşımdan da on lira aldı. Onu da böylece dolandırdıktan sonra ortadan kayboldu. Size bu mektubu yazmaktan maksadım. Sevgili oğlunuzun sıhhatte bulunduğunu ve bu günlerde sayın babasiyle annesini görmek arzusunda bulunduğunu bildirmek içindir. Gerçe sizi pek göreceğim geldi. Fakat Burdura gelebilecek param yiktur. Sebebi de bir müddet hastalandım: Elimde avucumda ne varsa bu zaman içinde sarfetmek zarurelinde kaldım. Eğer lütfen yirmi, yirmi beş lira kadar bir para gönderirseniz gelip ellerinizden öpmeye imkân bulabilirim. Bu hareketiniz beni minnettar bırakacaktır.

Oğlunuz
Muhsin Selim oğlu

Hakkı Selim oğlunun bu mektubu alınca, gene keseye davrandığını sanmayınız. O kese yerine kalem ve kâğıda dayanmış, sadece sekiz otuz para vererek şu mektubu göndermiştir:

"Oğlum Muhsin, bundan bir kaç ay evvel ölmüştür. Bu itibarla benim hayatta olmıyanlarla alâkadar olmam garip olur.

Hakkı Selim oğlu

Vatanperverliğin garip bir tezahürü

Birleşik devletler Amerika garp havalisinin küçük bir köyünde bir trampet vardır. Bunun hususiyeti, derisinin diğer trampetlerde olduğu gibi tabaklanmış eşek derisinden olmayıp insan derisinden bulunmasıdır.

Bu trampetin derisi, Jak Sanbörn isminde ateşli vatanperverliği ve yüksek aşkiyle tanınmış olan bir Amerikalının vücudundan çıkarılmıştır.

Jak Sanborn, ölmezden evvel, bir vasiyetname yazmış, öldüğü zaman, derisinin yüzülüp tabaklanmasını ve bundan bir trampet yapılarak, kendisinin mensup bulunmuş olduğu alaya verilmesini vasiyet etmiştir.

İsmini ebedileştirmek istediği şüphesiz bulunan bu taşkın ve hattâ fazla aşkın hisli adam ölünce, vasiyeti yerine getirilmiş, derisinden yapılan trampetin ortasına, altın yaldızlı rakamlarla, Birleşik devletlir Amerikasının istiklâl tarihi yazılmıştır.

Bu trampet, her sene, 17 haziranda çıkarılır ve bir askere verilir. o da, şafak zamanı, istiklâl harbi askerlerinin "milli marş,, olarak söyledikleri "Yankt Dudl" şarkısını, bu trampeyi çalarak söyler.

17 haziran, Amerikalıların, İngilizlerle yaptıkları Burker - Hil muharebesini kazandıkları günün tarihidir O gün, İngilizler bozulmuş ve Amerikalılar da, istiklâllerini temin etmişlerdir. O zamandan beri her sene, aynı günün sabahı, trampetin sesi köyün üstünde öter ve Amerikalıların İngilizlere galibiyetini ilân eder.

Yürekler acısı

YAZAN: ORHAN RAHMİ GÖKÇE

6

Saim, gülmüş:

— Kolay demişti. seni onunla evlendiririz.

Ağabey içini çekmişti:

— Fakat bundan da korkuyorum Saim.

— Niçin?

— Niçin mi.

Ağabeysinin itirafındaki acılık çok derin olmuştu:

— Çünkü demişti. ben biraz basitim. Hattâ biraz değil, tamamen basit ruhlu bir gencim.. senin gibi ince ve fevkalâde olmaktan uzağım. Ne yapalım; ben böyle yaratılmışım.

Saim ağabeysindeki bu eksiklik kaygısının manasını ve bir ruh üzerindeki tesirini biliyordu. Onu ne kadar mümkünse teselli etmiş ve sonra:

— Anneme açalım Salim.. demişti. Bunda hiçbir fevkalâdelik yok Güzel, temiz, ahlâklı bir genç sin Ben ise sana nisbetle bir mü vazenesiz, ne istediğini bilmiyen bir hasta, bir yarı delişim. Benimle senin aranda ne büyük farklar olduğunu ben bilirim.

Bozyakadan dönerken, yine Salimin ağzından şunları öğrenmişti:

"Anneleri, bunu teyzelerine yazmış. O da esas itibariyle muvafakat etmiş. Ancak, biraz ahvali beklemek lâzım geldiğini bildirmiş.

— Nasıl olsa diyormuş çocuklar da genç.. Salimi ben de sevdim. Şeyda da takdir ediyor. Şimdilik Şeydayı meseleden haberdar etmiyeceğim. Bilâhare onun da sevine sevine bu teklife muvafakat edeceğinden eminim."

Saim, ağabeysinin verdiği bu malûmattan sonra daha rahat olmuş:

— Gördün mü demişti. kendini üzmekte haksızsın.. ben de, güzel ve yüzünü görmediğim bir teyze kızını bana yenge olarak getireceğin için seviniyorum.

İki kardeş öpüşmüşler ve Salim, kendi ruhunun safiyeti için de tesellisini bulmuştu. Saim bunları hatırlarken, annesinin sesini duydu:

— Saim, yemek vaktı geçiriyoruz oğlum..

* * *

Ev, derin bir sükûna dalmıştı. Sokaklar uyuyor, köşebaşındaki havagazı lâmbası, hasta, sönük ışıklarla bozuk Arnavut kaldırımlarının merdivenleşerek kurdukları ihtiyar caddeyi aydınlatmıya çalışıyordu.

Saim, açık pencereden karşıki evlere, tâ ileride hareketsiz büyük bir gölğe gibi duran ihlamur ağacına uzun uzun baktı.

Sonra durdu; evin içini dinler gibi oldu:

Annesi ve Fatma kadın uyuşmuş olacaklardı.

Cebinden bir anahtar çıkardı. Kütüphanenin en alt katında bir çekmeceyi açtı. Buradan aldığı bir defterle yazı masasına yaklaşıp oturdu. Çehresinde bol gölgeler vardı ve gözleri, kesif bir karanlık içindeydi.

Bu onun, bir buçuk senelik hatıralarını ve ruh kavgalarını taşıyan, büyük, sarı yapraklı bir not defteriydi.

Sayfaları çevirdi ve bir yerinden, eski yazdıklarını tekrar okumağa başladı:

(Devamı var)

İstanbul Defterdarlığından:

Varlık Vergisi Komisyonlarınca tayin olunan mükellefiyetleri gösteren listeler bugün alâkalı Varidat daireleri kapılarına asılmıştır.

Vergilerini öğrenmek üzere:

A — Kazanç vergisi mükelleflerinin bağlı bulundukları Maliye Tahakkuk Şubelerine veya kaza varidat dairelerine (Mülga Küçükpazar Maliye Şubesi mükellefleri Fatih Maliye Tahakkuk Şubesine);

B — Belediye hududu dahilindeki kazalara bağlı büyük çiftçilerin defterdarlıkta İrat ve Servet Vergileri Müdürlüğüne;

C — Gayrı menkul sahiplerinden varlık vergisile mükellef tutulan hakiki ve hükmi şahısların gayri menkullerinin (muhtelif şube ve kazalar dahilinde emlâki olan mükelleflerin ikametgâhlarının veya yüksek iratlı ve kıymetli gayri menkullerinin) bulunduğu belediye tahakkuk şubelerine;

Müracaat etmeleri lâzımdır.

Alâkadarların isimlerini ve vergi mikdarlarını kolaylıkla ve süratle bulabilmeleri için cetveller mahalle ve tarh No. sı itibarile tertip edilmiştir. Bu tertipten faydalanmak için mükellefler 942 ve 941 seneleri ruhsat tezkereleri veya vergi karnelerile ve bunları kaybetmiş olanlar vergi ihbarnamesi veya en son tarihli tediye makbuzlarile müracaat etmelidirler.

Mükelleflere lüzumlu izahatı vermek ve listelerde isimlerini ve vergilerini kolaylıkla bulabilmeleri hususunda kendilerine yardım etmek üzere her şubede kâfi mikdarda memur ayrılmıştır.

Keyfiyet 4305 No. lı kanunun 11 nci maddesi mucibince ilân olunur. (2436)

M. M. V. İstanbul 3 numaralı Satınalma komisyonu ilânları

1 — Ceman (33) metre mikâbı muhtelif ebatta çıralı, köknar, gürgen dişbudak kereste ile (75) adet 3, 4, 5 m/m kalınlığında kontrplâk.

2 — 1,5 ve 2,5 m/m 500 metre NbEv veya Nru Antikron kablo.

3 — 1/8 : 1 parmak 5 takım Vitvort dişi pafta takımı.

4 — 11/12. m/m. kalınlığında ve 18:25 m/m genişliğinde 75 metre çift ve tek katlı kösele kayışı.

25 birincikânun 942 cuma günü pazarlıkla alınacaktır. İsteklilerin o gün saat onda Tophane Salıpazarındaki, komisyona müracaatları: (289.2365)

İstanbul P.T.T. Müdürlüğünden:

İdaremize ait 3 sayılı deniz motörü tekne tamiratı keşifnamesi dahilinde açık eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 30.12.942 çarşamba günü saat 15 te büyük postane binası birinci katta idari muavinlik odasında toplanacak müdürlük alım satım komisyonunda yapılacaktır.

Keşif bedeli 1600 lira muvakkat teminatı 120 liradır.

Taliplerin olbabtaki keşif ve şartnamelerini görmek ve muvakkat teminatlarını yatırmak üzere çalışma günlerinde müdürlük idari kalem levazım kısmına eksiltme gün ve saatinde 942 senesi için muteber ticaret odası vesikası muvakkat teminat makbuzu kapalı ve izgaralı kızak mahalli bulunduğuna dair vesaikle komisyona müracaatları. (2270)

Müvezzi alınacak

İstanbul P.T.T. Müdürlüğünden:

Müdürlüğümüz münhalleri için ilkmektep mezunu olmak şartile 340 doğumlu veya askerliğini yapmış ve 30 yaşını geçmemiş olanlardan müvezzi alınacaktır.

Taliplerin müdürlük muamelât kalemine müracaatları. (2308)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli (2610) iki bin altı yüz on lira olan (18) on sekiz adet Termosfon komple (4. ikincikânun 1943) pazartesi günü saat (15) on beşte Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (195) yüz doksan beş lira (75) yetmiş beş kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır..

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (2406)

* * *

20.1.1943 tarihinden itibaren:

Yerli maden sularına mahsus D.D./237 ve yumurtaya mahsus D.D./236 No. lı tenzilli tarifeler yürürlükten kaldırılmıştır. İstasyonlardan daha çok bilgi verilebilir. (2410)

* * *

20.1.943 tarihinden itibaren:

Kasaplık hayvanlara mahsus olan fevkalâde tenzilât, doğru veya tekrar sevkiyat suretile Haydarpaşaya yapılacak nakliyata tatbik edilmiyecektir. İstasyonlardan daha çok bilgi alınabilir. (2413)

M. M. V. İstanbul 4 numaralı satınalma komisyonu ilânları

Üç milyon adet çinko çadır düğmesi pazarlıkla satın alınacaktır. İhalesi 23.12.942 çarşamba günü saat 14 te Salıpazarında M.M.V. 4 No. lı satınalma Ko. da yapılacaktır. Şartnamesi öğleden evvel Ko. da görülür. İsteklilerin belli gün ve saatte 1912 lira 50 kuruş ilk teminat makbuzlarile Ko. na müracaatları. (376—2294)

* * *

700.000 erkekli dişili büyük ve 3,500,000 erkekli dişili küçük alüminyum kapsüle verilen fiyat pahalı görüldüğünden tekrar pazarlığı 23.12.942 çarşamba günü saat 15 te Salıpazarında M.M.V. İst 4. No. lı satınalma Ko. da yapılacaktır. Şartname ve nümunesi hergün öğleden evvel görülür. İsteklilerin belli gün ve saatte 4918 lira teminatlarile Ko. na gelmeleri. (378—2296)

* * *

Müteahhit nam ve hesabına bir adet mutfak yemek ocağı alınacaktır. Açık eksiltmesi 4.1.943 pazartesi günü saat 14 te M.M.V. 4. No. lı satınalma Ko. da yapılacaktır. Şartname ve kataloğu Ko. da görülür. İsteklilerin belli gün ve saatte 300 lira katî teminatlarile Ko. na gelmeleri. (391—2423)

* * *

200 kilo komprime döver satın alınacaktır. Pazarlığı 29.12.942 salı günü saat 14 te Salıpazarında M.M.V. 4 No. lı satınalma Ko. da yapılacaktır. Şartnamesi Ko. da görülür. İsteklilerin belli saatte 600 lira katî teminatlarile Ko. na gelmeleri. (393—2424)

İskele tamiri

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden:

Keşif bedeli 2955 liradan ibaret Gerze iskelesinin yapılması açık eksiltmeye konulmuştur. Muvakkat teminatı (221,6 iki yüz yirmi bir lira altmış iki) kuruştur. İhalesi 23.12.942 tarihine rastlayan çarşamba günü saat 15 te Galata rıhtımındaki umum müdürlük binasında toplanacak olan satınalma komisyonunda yapılacaktır.

Şartname ve teferruatı hergün sözü geçen komisyonda görülebilir. (2210)

KIZILAY Gazetesi

Bayram Günlerinin Tek Gazetesidir.

İlânlar için en istifadeli vasıta

Bu Bayram için ücretler: İlân sayfasında santimi 75. Sinema ilânları 100 kuruş. İç sayfalar 250 kuruş.

İlânlar için: Telefon: 20094 — 20095

İstanbul Dokumacı, Yazmacı ve İşlemeci Cemiyeti Başkanlığından:

Cemiyetimizin senelik alelâde umumî heyeti 22.12.942 çarşamba günü saat 10 da toplanacak ve saat 12 ye kadar reylerin kabulüne devam olunacaktır. Görüşülecek işler aşağıda gösterilmiştir. Asli azaların tayin olunan gün ve saatte toplanacak umumî heyete yapılacak seçime iştirakler için Babıâli Cad: 10 numaralı esnaf cemiyetleri binasına gelmeleri rica olunur.

RUZNAME: 1 — İdare heyetinin çalışma raporu, 2 — Hesap müfettişlerinin raporu, 3 — 1943 senesi bütçe ve kadrosunun kabulü 4 — Azanın teklifleri, 5 — İdare heyeti azalarının müddetlerini bitiren nısfı için seçim yapılması.

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

1 — Anantar ve kâğıtlarile birlikte 5 adet kontrol saati pazarlık usulile satınalınacaktır.

II — Pazarlık 29.12.942 tarihine rastlayan salı günü saat 9,30 da Kabataşta levazım şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte yüzde 7,5 güvenme paralarile birlikte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (2272)

İstanbul Defterdarlığından:

Dosya No.	Cinsi	Bir senelik kira bedeli	teminatı
51150/17	Erenköy Kozyatağında Hilmipaşa sokağında 6 No. lı köşkün bir senelik icarı.	180	14
51201/49	Ferikköyde cephesi Bulgar cad. arkası bostanlar, sağ tarafı Baruthane ile mahdut 43 dönüm 675 zira miktarındaki arazinin bir senelik icarı	109	9

Yukarda yazılı gayrimenkuller 4.1.943 pazartesi günü saat 14 te millî emlâk müdürlüğünde müteşekkil komisyonda bir sene müddetle kiraya verilecektir.

İsteklilerin muvakkat teminat makbuzları ve nüfus hüviyet cüzdanlarile birlikte mezkûr gün ve saatte millî emlâk müdürlüğüne müracaatları. (2437)

İNTİKAM

lim. Yer altında böyle bir yer olduğuna hayret edeceksiniz.

Yahudi, bu sözleri teselli için söylemişti. Eğer, bazı tarafları yoklamış olsalardı, korkusundan bir şeyler yaptığını görürlerdi. O, zannediyordu ki, tesadüf her zaman kendisine yardım edecek, çıkmak için de, şöyle bir yoklamağa methalin şifresini bulabilecekti.

Müddeiumumile polis müdürü, jandarma zabiti ve askerler mağarayı gezdikçe hayret ediyorlardı. Yerler, duvarlar halılarla süslenmişti. Sandalyalar, koltuklar hep antika şeylerdi. Gümüş, porselen, takımlarının haddi hesabı yoktu.

Müddeiumumî dedi ki:

— Bu ne dabdebe, bu ne ihtişam? Herifler prens gibi yaşıyorlar. Doğrusu insanın Anrikonun yanında haydut olacağı geliyor.

Anrikonun odasına geldikleri zaman hayretleri büsbütün arttı. Duvarlarda antika tablolar vardı. Bir tarafta saplarına elmas, inci işlenmiş silâhlardan armalar yapılmıştı. Yere ipekli şark halıları serilmişti. Karyola bir abide gibiydi.

Polis müdürü:

— Eşyaları müsadere etmek lâzım.

Dedi. Müddeiumumi cevap verdi:

— Elbette!.. Giderken naklederiz.

— O vakte kadar eşkiyalar gelirse?

Jandarma zabiti atıldı:

Demin de söyledim, gelmezler. Etraf kordon altında...

İNTİKAM

— Paraları yok mu acaba?..

— Olmaz olur mu?.. Aramak lâzım.

Aramaya başladılar. Dolapları açtılar, çekmeceleri açıp baktılar, paraya mücevherata dair bir şey bulamadılar. Odalarda da yoktu; hepsi eşya doluydu.

Şarap mahzeninin yanında kapısı demir kapalı bir yer gözlerine ilişti. Açtılar, içerisi ağzına kadar altın ve gümüş paralarla doluydu. Bir tarafta da elmas gerdanlıklar, yüzükler, küpeler, inciler, yakutlar yığılmıştı.

Gözleri kamaştı. İzakoroka, dudaklarını ısırıyor, kendi kendine:

— Bu harifleri niçin buraya getirdim. Yalnız gelseydim bütün bunlar benim olacaktı.

Diye söyleniyordu.

Paraları çuvallara doldurdular. Elmasları büyük bir sandığa yerleştirdiler.

Polis müdürü. İzakoya seslendi:

— Haydi kapıyı aç, paraları ve eşyaları nakletsinler.

İzako aramaya başladı, bir şey bulamadı. Araştırması uzadıkça polis müdürü sabırsızlanıyordu. Fakat yahudinin araştırmalarından bir türlü müspet bir netice çıkmıyordu.

Yahudi onları düşünmüyor, kendini düşünüyordu. Diri diri gömülmek, bir felâketti onun için.. Korku ve telâş içinde idi. Ölümü karşısında görüyordu. Saçları diken diken oldu, gözleri büyüdü.

Tırnaklarile taşı kazımağa, bir delik açmağa uğraşıyordu. Fakat ne kazıyabiliyor, ne bir delik açabiliyor

İNTİKAM

sağlamamış, bir şey olmamış.

Bir kaç dakika sonra kapı vuruldu. Hizmetçi Mişel kontu belediye reisile bir jandarmanın geldiğini ve kendisini görmek istediklerini söyledi.

Kont, işi anladı. Bu ziyaret tevkif müzekkeresile alâkadardı. İtidalini kaybetmedi. Plânını hazırladı. Hizmetçi ona çok sadıktı, bütün sırlarını bilen bir adamdı. Bir cinayet meselesinden onu kurtardığı için, efendisine canla başla hizmet ediyordu.

Odanın kenarında duran iki koltuğu işaret ederek:

— Şunları getir!

Dedi. Ve demin açılan yere koydurttu. Sonra emretti:

— Belediye reisile jandarmayı buraya getir!

Onları güler yüzle karşıladı. İltifat etti; yer göstererek oturttu. Uşağın getirdiği konyağı yuvarlarken, belediye reisi ziyaretinin sebebini anlattı. Ve tevkif müzekkeresini gösterdi. Ve:

— Bu işte bir yanlışlık olduğuna eminim. Dedi. Fakat, benim elimde bir şey yok. Sizi götürmeğe mecburum. Beni affedin. Adliye dairesinde işi düzeltirsiniz.

Kazalvekyo cevap verdi:

— Hakkınız var. Sizin elinizde bir şey yok. Hakikat adliye dairesinde meydana çıkacaktır. Buyurun gidelim.

Ayağa kalktı, döndü, masadan bir şey alır gibi yaparak yerdeki düğmeye bastı, kapak açıldı, belediye

İNTİKAM

reisile jandarma aşağı yuvarlandı. Ve bir saniye sonra, kapak tekrar kapandı.

— 9 —

BİR VATAN DÜŞMANI

Kozanzada hayat kalmamış gibiydi. Şehir, bir mezarlık gibi sessizdi. Bütün dükkânlar kapanmıştı. Hattâ fırınlar bile... Ara sıra, bir iki kişi geçiyor, sokaklara sapıp kayboluyordu.

İşçi çalışmıyor, amele işine gitmiyordu. Savaş, memleketin her tarafında patlak vermiş, bir çok şehirler, kasabalar ve köyler harap olmuştu. Napolyonun yeğeni Kral (Morat) ordusiyle, kral Ferdinanda karşı yürüyordu. Askerler bir taraftan boğuşuyor, bir taraftan da evleri soyuyor, yağma ediyor, eline ne geçerse götürüyordu.

Kazalvekyonun şatosu da derin bir sessizliğe gömülmüştü. Dışardan bakanlar, içerde kimseler olmadığını zannederlerdi. Kont, bütün kapıları kapatmış, bir takım ihtiyat tedbirleri almıştı.

Odasında pencerenin önünde durmuş, bahçeyi, bir panaroma gibi uzanan kırları seyrediyordu. Uzakta patlayan toplar, kulaklarında akisler yapıyor, pencereleri sarsıyordu. Kendi kendine mırıldandı:

— İşler ciddileşti. Harp, aldı yürüdü. Bundan bana ne? (Morat) şatomu topa tutmaz, eşyalarımı yağma ettirmezse dünya umurumda değil!

Onda vatan sevgisi, diye bir şey yoktu. Kıral Ferdinant çağırmadıkça, harba iştirak etmemeğe, şatoda saklanmağa karar verdi. Bir taraftan da, (Morat) ın ta

ŞEHİR TİYATROSU

DRAM KISMI
Saat 20.30 da
BÜYÜK İHTİLAL
Yazan:
Romain Rolland
Türkçesi: M. KİPER

KOMEDİ KISMI
YE KÜRKÜM YE
Yazan: Robert Neuner
Türkçesi: Cemil Cahit Cem
Her perşembe günü saat 16.30 da
Tarihi Matine

Şubeye davet

Taksim askerlik şubesi başkanlığından :

1 — 340 doğumlu ve bu doğumlularla muameleye tabi olanların ilk ve son yoklamaların 22.12.942 salı günü saat 9 dan itibaren başlanacak ve 30.1.943 tarihinde bitirilecektir.

2 — Alâkadarlar 4 fotoğrafla ikamet senedi vesair ilgili vesikalarını birlikte getireceklerdir.

3 — Vaktinde gelmiyenler ve zamanında mazeretlerine dair resmi vesika getirmiyenler hakkında kanuni takibat yapılacaktır.

* Liseyi bu sene bitirmiş, 17 yaşında yazısı güzel ve okunaklı, elinden elektrik ve resim işleri gelir hesabı kuvvetli bir genç; ailesini geçindirmek mecburiyetinde olduğundan, her hangi bir müessese müteahhit veya mimar yanında çalışmak istemektedir. (Kurtuluş, Sungur sokak No. 224'de Cahit Ayazkan'a müracaat.)

ŞARAP
SIHHAT VE KUVVET VERİR

İNHİSARLAR

İstanbul Defterdarlığından:

Dosya No.	Cinsi	Muhammen bedel	teminat
51191/43	Haliçte Taşkızak ve Valide havuzu önünde batık bir torpito enkazı	800	
	Haliçte Taşkızak ve Valide havuzu önünde batık cephane dubası enkazı	3000	385
	Haliçte Taşkızak ve Valide havuzu önünde batık rıhtım inşaatında kullanılan duba enkazı	4000	

Yukarda yazılı üç gemi enkazı kapalı zarf usulü ile arttırmaya çıkarılmışsa da talip zuhur etmediğinden 7.12.942 tarihinden itibaren bir ay içinde pazarlığa bırakılmıştır.

İsteklilerin muvakkat teminat makbuzları ve nüfus hüviyet cüzdanlarile birlikte 25.12.942 tarihinden itibaren 7.1.943 tarihine kadar ve haftanın pazartesi ve çarşamba günleri saat 14 ten 16 ya kadar milli Emlâk müdürlüğüne müracaatları. (2261)

SEFALİN
Nezle - Grip - Baş - Diş
ve bütün ağrıları derhal keser. Her Eczaneden arayınız.

İnşaat ilânı

İzmit Deniz Satınalma Komisyonundan:

1 — Muhammen keşif bedeli 59646 lira 11 kuruştan ibaret olup gösterilecek bir mahalde yaptırılacak olan bir fırın binasının pazarlıkla eksiltmesi 24 birincikânun 1942 perşembe günü saat 16 da izmitte tersane kapısındaki komisyon binasında yapılacaktır.

2 — Muvakkat teminatı 4232 lira 30 kuruştur. Bu işe ait fenni ve hususi şartnameler, keşif, proje vesair ilgili evrak, mahallî emniyet müdürlüklerinden çıkarılan hüsnühal ve Nafıa müdürlüklerinden alınan ehliyet vesikalarını hamü istekliler hergün komisyonda görebilirler.

3 — Pazarlığa iştirak edecek taliplerin yukarda yazılı teminat ve vesaikile birlikte belli gün ve saatte komisyona müracaatları. (2358)

İNTİKAM

Kazalvekyo şatoya dönmüştü. Odasında bir aşağı bir yukarı geziniyor ve kendi kendine söyleniyordu:

— Kılâranın sebebine az daha canımdan oluyordum. Neyse ucuz kurtuldum. Acaba Kılâraya ne oldu? Haklamışlardır?.. Neme lâzım, canı cehenneme. Fakat güzel kadındı ha!.. O, yüzü maskeli kadın da kimdi?.. Sırrını bilenlerden biri olacak. Nereden çıktı bu belâ da başıma? Tevkif müzekkeresini de nasıl almış? Acaba, yabancı bir memlekete kaçsam mı?.. Yakalanacak olursam, mahvolurum.

Sustu, düşünmeğe başladı. Memleketinden ayrılmak da istemiyordu.

— Kazalvekyo, dedi. Sen böyle adam mıydın? Korku nedir bilmezdin, nedir bu halin?.. Bir yere gitmiyeceksin. Daha ortada bir şey yok, tehlike başgösterirse, o zaman kaçarsın. Tevkif müzekkeresinden ne çıkar? Saraya mensup değil misin bu işi düzeltecek kudretin yoksa yazık sana... Sonra bakalım o, tevkif müzekkeresi doğru mu? Sahte olamaz mı?... Ya yakalanmağa gelirlerse?...

Güldü, gözleri yere ilişti:

— Onun da kolayı var. Dedi. Gelenleri tevkif müzekkeresile bodruma yollarım. Kim şüphelenecek?

Sonra yazı masasının yanındaki bir düğmeye ayağını bastı. Ve birdenbire, masanın biraz ilerisinde bir delik açıldı. Tekrar düğmeye bastı, delik birdenbire kapandı.

Yüzünde şeytanî bir tebessüm belirdi:

— Bir gün belki lâzım olur. Dedi. Mekanizmalar

İNTİKAM

ve ne de şifreyi bulabiliyordu.

Ağlamağa başladı. Bazan elini başına götürüyor, bazan saçlarını çekiyordu. Bir aralık ağlaması kesildi, gülmeğe başladı. Sonra duvara yaslanarak bakmağa başladı.

Polis müdürü çıkıştı:

— Ne duruyorsun, haydi açsana!..

Yahudi kımıldamadı. Gözleri büyümüştü, bakışları fersiz ve sönüktü.

Müdür şüphelendi:

— Acaba delirdi mi?...

Diye düşündü. Tekrar sordu:

— Nen var? Hasta mısın?...

İzako bir kalkaha savurdu, koşa koşa merdivenleri indi, aşağıda bir köşeye sinerek bağırmağa başladı:

— İzak, Yakup, İbrahim, ey İsrail evlatlarının yahudası... Neredesiniz?.. Ben de peygamber oldum, beni de aranıza alınız...

Yahudi çıldırmıştı.

Müddeiumumi sarardı, polis müdürü dehşet içinde kaldı. Jandarma zabitiyle jandarmalar titriyorlardı. Hepsi de mağarada mahpus kalmışlardı.

Ölüm üzerlerine kanat germişti: Eşkıyalar gelirse kendilerini öldüreceklerdi. Gelmezlerse, açlıktan öleceklerdi.

Zavallı ve harap, mukadder akibeti beklemeğe başladılar. Bundan başka yapılacak bir şey yoktu. Çünkü, hepsi ayrı ayrı uğraştıkları halde ne gizli yolu,, ne de yolun mekanizmasını bulamamışlardı.

İNTİKAM

rafını tutmağı düşünüyordu. Çünkü, Kıral Ferdinandın bu işi başaramıyacağına, ergeç yenileceğine inancı vardı.

Akşama doğru top sesleri durdu. Ne olmuştu? Ferdinand mı, Murat mı kazanmıştı? Kazalvekyo merak içindeydi. Bunu anlamak için kuduruyordu.

Pencereden ayrılmıyor, sanki birini bekliyormuş gibi, gözlerini yola dikmiş bakıyordu. Beklediği kimse yoktu. Fakat, bir yolcu geçerse ondan bir şeyler sorup öğrenmek istiyordu.

Dakikalarca öyle kaldı. Fakat bir yolcu değil, bir kuş bile havada uçmadı, Kanat çırpıp oralardan geçmedi. Ve pencereden ayrılarak, bir koltuğa gömüldü, düşünmeğe başladı.

Bir çeyrek sonra kapı vuruldu. Gelen sadık hizmetçisi Berono idi. Sordu:

— Ne var? Ne istiyorsun?

— İki adam geldi, sizi görmek istiyorlar.

Hiddetle haykırdı:

— Niçin içeri aldın? Kapıyı kimseye açma diye söylemedim mi?..

— Söylediniz.

— Öyle ise neden açtın?

— Mecbur oldum.

— Neden?..

— Gelenler öyle adamlardan değil...

— Kim bu herifler?

— Kralla yaveri!

— Kral mı?